

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Συμβολαιογράφος πρ. Δήμαρχος Αιγίου

Η

ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ (1958)

ΤΗΣ

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΥ

«ΕΥΤΕΡΠΗ» (1892)

AΙΓΑΙΟΝ 1989

ГЛАВА 2. ПРИЧИНЫ И МЕРЫ ПОДДЕРЖКИ РОССИИ В АФГАНСКОМ

СТАТЬЯ 2. ПРИЧИНЫ И МЕРЫ ПОДДЕРЖКИ РОССИИ В АФГАНСКОМ КОНФЛИКТЕ
С. А. Григорьев (УдГУ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ
Συμβολαιογράφος πρ. Δήμαρχος Αιγίου

Η

ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ (1958)

ΤΗΣ

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΙΓΙΟΥ

«ΕΥΤΕΡΠΗ» (1892)

Българският и гръцкият
народи са били във време
на античността и средновековието
две от най-големите народни
общини в Европа.

Съществуващата във времето на
Древна Гърция и Древна България
дружеска връзка между двата народа
е доказана от много археологични
документи.

Съществуващата във времето на
Древна Гърция и Древна България
дружеска връзка между двата народа
е доказана от много археологични
документи.

ФОТОСҮНӨЕСИ: «АРТИ» ПАТРА - АӨННА 1989

ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΕΡΠΗ
ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΑΙΓΙΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αφοῦ τά χρόνια τῆς ζωῆς μας, ἐπέτρεψαν, νά ὀλοκληρώσουμε και τήν ύπόσχεστή μας πού δώσαμε στούς συμπολίτες μας μέ τήν ἀπό 2ας Δεκεμβρίου 1981 ἐπιστολή μας καταχωρημένη στό φυλ. 1412 τῆς ἵδιας χρονολογίας τοῦ ἀγαπητοῦ «ΑΙΓΙΩΤΗ», στό νά παρουσιάσουμε δηλαδή μέ λεπτομέρειες γενικά τήν ιστορία τοῦ χτιρίου τῆς Φιλαρμονικῆς μας - «ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ», προχωροῦμε σήμερα στή σύνταξη τοῦ τευχίδιου αύτοῦ και τό ἀφιερώνουμε και αύτό στήν ἀγαπημένη μας «ΕΥΤΕΡΠΗ», «... τό ἀγλαΐσμα τούτο τοῦ τόπου μας...» ὅπως ἔγραφε και ἡ ἐφ. «ΕΡΓΑΤΗΣ», (φ. 30 τή 15.9.1902), τή θετή μας θυγατέρα ὅπως ὄνομάστηκε και ἵδιαίτερα στό χτίριο τῆς τη «ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ» ὅπως τήν ὀραματιστήκαμε και τή βαφτίσαμε (βλ. Π.Δ.Σ.Φ. 413/1969, και K.N. Ριζόπουλος ἐφ. "Ερευνα 19.3.1972).

Τίς εισπράξεις ἀπό τό φυλλάδιο αύτό -γιατί τά ἔξοδα ἐξ ὀλοκλήρου τά καταβάλλαμε ἀπό δικά μας χρήματα, -τίς διαθέτουμε κατ' ἀρχή γιά τήν ὀλοκλήρωση τοῦ ἔξοπλισμοῦ τοῦ χτιρίου αύτοῦ (θέρμανση κλπ) και γενικά γιά τήν βελτίωσή του ώστε νά μπορεῖ νά ἀναπληρώσει και τήν ἔλλειψη Δημοτικοῦ Θεάτρου στήν πόλη μας. Τοῦτο πιστεύουμε ὅτι μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ. Ἀρκεῖ μέ τήν καλοπροαιρετή συνεννόησή μας μαζύ τῆς ἱδιοκτήτριας Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου, της Ε.Φ.Α. και τῶν ἄλλων συγγενῶν σωματείων μέ ἀγαθές προθέσεις (πρ. βλ. κ' Π. Δ.Σ.Φ. 341/1955, K.N. Ριζόπουλος ἐφ. Βήμα 18.1.1985+22.1.1988). Τελικά δέ τό τυχόν περίσσευ-

μα γιά τήν ένισχυση τοῦ Ταμείου τῆς Ἐταιρείας. Θέλουμε νά πιστεύουμε ὅτι, τουλάχιστον γιά μᾶς τούς παληούς Αἰγιῶτες, ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νά ὑπάρχει ἀγάπη καὶ θέρμη γιά τήν «ΕΥΤΕΡΠΗ», καὶ ὅτι θά προθυμοποιηθοῦμε συνεπῶς ὅλοι στό νά ἐνισχύσουμε τή προσπάθεια αὐτή ὥχι μόνο ἀγοράζοντας τό τεῦχος αὐτό πού δέν διεκδικεῖ ἄλλες ἀξιώσεις παρά τό ὅτι εἶναι ταυτόχρονα ἔνα κομμάτι ἀπό τή ζωή τοῦ Σωματείου αὐτοῦ καὶ ἀπό τή σημερινή ζωή τῆς πατρίδας μας, ἀλλά καὶ μέ τήν εύκαιρια αὐτή προσφέροντας καθένας ὅτι περισσότερο μπορεῖ γιά τό ἔντυπο αὐτό.

ΑΙΓΙΟ 1987

Γ.Δ. Παναγόπουλος

ΚΕΦ. Α' ΣΧΟΛΗ ΑΠΟΡΩΝ ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

"Ενα άπό τά παραδοσιακά χτίρια πού σήμερα δέν ύπάρχει και πού μαζί μέ τά ἄλλα δύο χτίρια «ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ» και «ΠΑΛΗΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ» άποτέλεσαν στά παληά τά χρόνια τούς τρεῖς φάρους τῆς πνευματικῆς, καλλιτεχνικῆς και γενικά, μέ τή σημερινή ἔκφραση, τῆς πολιτιστικῆς κίνησης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης στή Βοστίσα, ήταν και τό χτίριο τῆς «ΣΧΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ» στόν όμώνυμο γνωστό τότε (δρόμο), τό σημερινό Χιλιάρχου Όρεινοῦ, πάνω στό όποιο χτίριο ύψωνεται σήμερα τό ἡμιτριώροφο μοντέρνο χτίριο «ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ» ιδιοχτησίας τῆς «ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΙΓΙΟΥ ΕΥΤΕΡΠΗ» πού ιδρύθηκε το 1892.

ΠΡΟ·ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΤΙΡΙΟΥ

"Οπως και ἄλλοῦ γράφουμε ὅτι ὁ κάθε ἄνθρωπος ἀλλά και κάθε χτίριο ἔχει τήν ίστορία του ἄλλα και τή προϊστορία του, ἔτσι και τό σημερινό χτίριο τῆς Φ. «Η ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ» ἔχει τή δική του προϊστορία και ίστορία.

Τό 1906 ὁ ἀείμνηστος γιατρός Άντρεας Κυρ. Σπηλιόπουλος (ἀπό τή Παρασκευή τοῦ Αίγιού), ἄνθρωπος πνευματικός, κοσμαγάπητος μέ τήν ἐπιστημονική του καλωσύνη και μέ μεγάλη κοινωνική δράση (πρβλ. και Μιχ. Ροδά «Τά πρῶτα μου χρόνια στή Βοστίσα», σ. 13) εἶχε τήν ιδέα και ἔριξε τό σπόρο και μέ πρωτοβουλία μάλλον δική του ἄλλα και ἄλλων Βοστισιάνων ιδρύθηκε «Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ». Περιπτό

νά άναλύσουμε τό σκοπό της, ό τίτλος τῆς μαρτυράει αύτόν, άρκούμαστε μόνον νά παραθέσουμε τό πιό κάτω άπόσπασμα άπό τήν EPEYNA (φ. 53 τῆς 15.3.1914): «... Ἡ Σχολή αὐτή ὡς φάρος φωτεινός ἐδίδασκε, τούς μή δυναμένους νά φοιτῶσι εἰς τά σχολεῖα, τά πρῶτα φῶτα τῆς παιδείας». Σημειώνουμε ὅμως ὅτι ἡ ἐφ. «ΑΓΩΝ» τοῦ Αἰγίου τοῦ 1900 (Δ/ντῆς, Συντάχης Ἀθ. Δ. Ἀποστολίδης ἔτος Α' στό φ. 4/6.2.1900 και 25/26.11.1900) μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἀπό τό 1900 εἶχε ἀρχίσει ἡ σκέψη γιά δημιουργία Λαϊκῆς Σχολῆς πού ήταν μέσα στό πρόγραμμά της σάν ἐφημερίδα.

Μαθητές τῆς Σχολῆς τῶν Ἀπόρων ήταν τά παιδιά τοῦ λαοῦ, ὑπάλληλοι, ἐργατάκια, λουστράκια-στιλβωτές ὑποδημάτων, ὑπηρέτες-μπακαλόγατοι ὅπως ὄνομάζονταν εἰδικά οι ὑπηρέτες στά μπακάλικα παντοπωλεῖα κλπ.

Καθηγητές πού δίδασκαν ήταν οι δάσκαλοι τῶν δημοτικῶν σχολείων, οι Παξιμάδης, Γαρδενιώτης, Βεργόπουλος κ.α. Τά μαθήματα γινόσαντε ἐσπερινά. Ἡ ἔναρξη ἔγινε τό χειμώνα τοῦ 1906, στήν «ΑΝΑΠΛΑΣΗ» πού φιλοξενιόταν τότε ἡ Σχολή ἀπό τόν και ἐπειτα καθηγητή μας θεολόγο Ἀλέξη Βασιλόπουλο.

Στούς ιστορικούς μας ὅμως δρόμους ἀπό τά ἔγγραφα στά Γεν. Ἀρχ. τοῦ Κράτους (Γ.Α.Κ. Θρησκεία-Παιδεία φ. 39 Β') ἀπό τά ὅποια ἀποσπάσματα μόνον παραθέτουμε, πληροφορούμαστε ὅτι πολύ πιό πρίν, 3/4 αιώνα ἐπί Καποδιστρία ἥρχισαν οι ἐνέργειες γιά τή σύσταση Σχολῆς στή Βοστίτσα: «ἀρ. 1540 Ἑλληνική Πολιτεία. Πρός τήν ἐπί τῶν Ἔκκλησιαστικῶν και τῆς δημοσίας Παιδ. Γραμματείαν, δυνάμει τῆς ὑπ' αριθμ. 1967 διαταγῆς τῆς Σ. Γραμματείας συνελθόντες ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ τοποτηρητοῦ οι συνεσενεγκόντες διά τήν σύστασιν τῆς ἐνταῦθα σχολῆς κάτοικοι τῆς πόλεως Βοστίτζης ἔξελέγξαντο τούς κ. Ἀναγνώστην Αύδελόπουλον και Χρήστον Ξύδην ὡς ἐπιτρόπους τῆς ἄνω Σχολῆς διά τήν στά τοιαῦτα... Ὁ τοποτηρητής θελγόμενος πολύ ἀπό τό θεάρε-

στον και κοινωφελές τούτο καλόν τῆς σπουδῆς δέν θέλει παραμελήσει μηδέν τῶν ὅσων ἐπιζητούντας... τῇ 7 Ἀπριλίου 1831 ἐν Βοστίζη. Ὁ Διοικητικός Τοποτηρητής (Τ.Σ.) Δημ. Δοκολόπουλος». Στή συνέχεια ἄλλο ἔγγραφο ἀρ. 1743 τῆς 25 Μαΐου 1831 ἀναφερόμενο στό προηγούμενο τοῦ ιδίου τοποτηρητή μᾶς ἐνημερώνει σχετικά γιά τή βραδύτητα τῆς ἀνέγερσης τοῦ χτιρίου τῆς Σχολῆς: «...ἡδη καθυποβάλλωμεν ὑπ' ὅψιν τῆς Σ. Γραμματείας τήν ἐσώκλειστον συμφωνίαν τῶν ἐπιτρόπων τῆς Σχολῆς μετά τῶν ὅποιων συνεφώνησαν διά τήν οικοδομήν αὐτῆς μαϊστόρων, καὶ ἃν τήν ἐγκρίνῃ ἡς μᾶς τήν ἐπιστρέψῃ ὅσον τάχιστα διά νά ἔμβη εἰς ἐνέργειαν, διότι καὶ οἱ κτίσται δέν ἀναμένουν, καὶ τό κατάστημα ἀναβάλλεται...». Πέραν τούτων δέν νομίζουμε πώς ἀνηγέρθηκε τέτοιο χτίριο ἀφοῦ ἄλλωστε μέχρι σήμερα δέν διασώθηκε ἀπ' ὅτι γνωρίζουμε.

“Υστερα ὁ Σπηλιόπουλος γονιμοποιώντας τό σπόρο πού ἔριξε προχώρησε στήν ἀνέγερση χτιρίου γιά τή στέγαση τῆς Σχολῆς, σέ οικόπεδο πού ἀγόρασε, στό ὄνομά του ὅμως!!! Ἰσως γιατί θά είχε καταβάλλει καὶ «ἐξ’ ἴδιων του» ἔνα μέρος ἀπό τό τιμημα, -ἀπό τούς κληρονόμους τοῦ Δημ. Ὁρεινοῦ, ἀπόγονου τοῦ ἀγωνιστή τοῦ 21 Κωνστ. Ἰωάννου- Ὁρεινοῦ τοῦ γνωστοῦ Χιλιάρχου Ὁρεινοῦ (βλ. καὶ τή πραγματεία μας) Ἡ Μυστική Συνέλευση τῆς Βοστίσας» Αθ. 1983, σ. 189-190), στόν ὅμώνυμο πρός τιμή τοῦ δρόμο Χιλιάρχου Ὁρεινοῦ, (βλ. τό 15210/1909 συμβόλαιο τοῦ τότε συμβολαιογράφου Αιγίου Βασ. Τσιμένη). Ἀπό τόν τότε τοπικό τύπο πληροφορούμαστε ὅτι στήν ἵδρυση τῆς Σχολῆς συντέλεσαν ὁ τότε ἐπίσκοπος Καλαβρύτων καὶ Αιγιάλειας Φιλάρετος Γιαννούλης (ἀπό τό χωριό Βελά-Φελλόης), ὁ «Μακεδονικός Σύλλογος» πρόεδρος τοῦ ὅποιου ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Σπηλιόπουλος καὶ ἡ «Φιλανθρωπική Ἐταιρία» (πρβλ. ἐφ. Φωνή Αιγίου καὶ Χελμός 1980).

Τό οικόπεδο ἀγοράστηκε καὶ τό χτίριο ἔγινε μέ χρήματα

τῶν «άπανταχοῦ» Αἰγιέων καὶ Αἰγιαλέων, καὶ ἀπό χρεωλυτικό δάνειο ἀπό πεντακόσιες ὁμολογίες, δρχ. 25 ἡ κάθε ὁμολογία, (τιμὴ χρυσῆς λίρας παληάς κοπῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης), πού καλύφτηκε ὅλο τὸ ποσό ἀμέσως ἀπό «τὰ φιλόμουσα τέκνα τῆς Αἰγιάλειας» ("Ἐρευνα φ. 25/5.5.1912). Τρεῖς τέτοιες ὁμολογίες σάν ἀνάμνηση καὶ γιά τὴν ιστορία μᾶς εἶχε δώσει ὁ συμπολίτης Μήτσος Κουγεβετόπουλος ἀλλά κάηκαν στὴν πυρκαϊά τοῦ Συμβολαιογραφείου μας το 1968.

Τά ἔγκαινια τῆς Σχολῆς ἔγιναν τό Γενάρη τοῦ 1911 στὴ Γιορτὴ «τῶν Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων». Τό πανηγυρικό λόγο ἐκφώνησε, ὅπως ἦταν καὶ ἐπόμενο ὁ γυμνασιάρχης τοῦ μοναδικοῦ τότε Γυμνασίου στὸ Αἴγιο, ὁ μεγάλος Τραυλαντώνης πού τὸν κάλεσε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Σχολῆς γιά τὸ σκοπό αὐτό, καὶ ὅχι ἀπό ἄλλη αἵτια (ἀνάγκη ἀντιπαραβολῆς, στά φύλλα 9 καὶ 16 Ἀπρ. 1961 τῆς ἐφ. ΑΙΓΙΩΤΗΣ τῶν ἄρθρων τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου καὶ συμπολίτη μακαρίτη σήμερα Ντίου Ν. Παπαγιαννόπουλου Λυκειάρχη καὶ τοῦ γράφοντος πάνω στὸ θέμα αὐτό).

Από τὸ λόγο αὐτό τοῦ Τραυλαντώνη πού συμπεριλαμβάνεται ὀλόκληρος στὴν ἔκδοση «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΣΤ' ΤΑΞΕΩΣ» τῶν Ν. Κοντόπουλου-Θ. Παπακωνσταντίνου (Αθ. 1950, Ὁργανισμός ἐκδόσεως Σχολικῶν Βιβλίων σ. 116-121), καταχωρίζουμε λίγες γραμμές ἀπό τὴν ἔναρξή του: «ΛΟΓΟΣ Ἐκφωνηθείς ἐν Αἴγιῳ τὴν 30ην Ἰανουαρίου 1911 κατά τὰ ἔγκαινια τῆς Σχολῆς τῶν Ἀπόρων παιδῶν. Ἡ ρητικέλευθος πόλις τοῦ Αἰγίου ἐπιτελεῖ σήμερον ἐν ἀκόμη βῆμα προόδου ἐστήθη ἀκόμη ἔνας βωμός τῆς φιλανθρωπίας· διηγύθη ἔνας σταθμός πολιτισμοῦ. Τιμὴ εἰς τοὺς ἀποφασιστικούς καὶ δραστήριους ἄνδρας, οἱ ὄποιοι ἀνέλαβον τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἐκπολιστικοῦ ἔργου, τιμὴ εἰς ὑμᾶς, Αἰγιεῖς, οἱ ὄποιοι ἐδώκατε τὰ μέσα πρός πραγμάτωσιν αὐτοῦ τιμὴ πρό πάντων εἰς τὰ βασανισμένα ἐκείνα τέκνα τῆς πόλεώς σας, τὰ ὄποια, παλαίοντα μακράν τῆς πατρίδος τὴν

βαρείαν πάλην τῆς ζωῆς, ἔσπευσαν νά στείλωσι, ύπεράνω τῶν ὀκεανῶν, τόν ὄβιολόν των, ὑστέρημα ἵσως ἀπό τὸν ἄρτον τῶν, προϊόν πάντοτε τοῦ ἰδρῶτος καὶ τῆς ἀγωνίας τῶν...».

Πρωτοῦ γίνει τό χτίριο ἡ Σχολή ἀπό ἄποψη στέγης φιλοξενιόταν στήν Αἴθουσα «ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ» ὅπως ἀναφέραμε. Θυμηθήκαμε, ἀλλά καὶ ζήσαμε μικρά παιδιά στή γειτονιά μας τό ισόγειο αὐτό χτίριο τῆς περιφημῆς γνωστῆς «Σχολῆς Ἀπόρων». Πλιθόχτιστο, ισόγειο, σεμνό καὶ ἀπέριτο σέ σχῆμα ὀρθογώνιο παραλληλόγραμμο μέ μιά μοναδική τεράστια αἰθουσα, μέ τό περιβολό του μπροστά στήν εἰσοδο μέ ξύλινα κάγκελα, καὶ τό μικρό χώρο στό βάθος γιά τίς ἀναγκαίες λειτουργίες τῆς Σχολῆς. Ακόμα μένει στή θύμησή μας ἡ ὀρθογώνια τετράγωνη μαρμάρινη πλάκα πού ἦταν πάνω ἀπό τή πόρτα τοῦ χτιρίου καὶ ἔγραφε, ἀν θυμόμαστε καλά, «ΛΑΟΥ ΤΕ ΑΠΟΡΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΣΧΟΛΗΣ Ο ΟΙΚΟΣ ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΟΝ ΦΙΛΟΤΙΜΗΘΕΝΤΑ ΚΟΙΝΩ ΕΡΑΝΩ ΤΑ ΦΙΛΟΜΟΥΣΑ ΤΕΚΝΑ ΑΙΓΑΙΑΛΕΙΑΣ ΗΓΕΙΡΑΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1910».

Στην Αἴθουσα αὐτή τῶν Ἀπόρων γινόσαντε καὶ χοροί. Ὁ πρῶτος χορός πού δόθηκε τήν ἴδια χρονιά μέ τά ἐγκαίνια (1911) ἦταν τή δεύτερη ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων σέ γιορτή τῆς Φιλαρμονικῆς ἀλλά σάν ἐπακολούθημα λαχειοφόρου ἀγοράς ὑπέρ αὐτῆς: «Αύτό σοκάρισε τίς ἀριστοκράτιδές μας πού βρέθηκαν πρό ἀπροόπτου ὑποχρεούμενες νά λάβουν μέρος εἰς αὐτόν τόν χορόν χορευόμενον ἀπό παιδιά τοῦ Λαοῦ καὶ ἀπεῖχον», αὐτά μᾶς παραδίνει ἡ «Ἐρευνα (φ. 5/31.12.1911 πρβλ. καὶ φυλ. τῆς 11.2.1912). Πολύ γλήγορα ὅμως κατά τό 1913 ὅταν πέθανε ὁ δημιουργός τῆς ἡ Σχολή ἔπεσε σέ ἀδράνεια κι ἔπαισε νά λειτουργεῖ. (Ἐρ. 15.3.1914).

«Ἐπειτα τό χτίριο αὐτό πέρασε ἀπό πολλά καὶ διάφορα στάδια χρησιμοποίησής του. Θεατρικά ἔργα παρουσιάστηκαν στήν αἴθουσά του ἀπό διάφορους θιάσους ὅπως τοῦ διακεκριμένου θιασάρχη Προβελέγγιου μέ τόν «Οθέλο» καὶ τή

θρυλική «Γκόλφω» τοῦ Περεσιάδη (Ἐρ. 27.9.1914).

Εκεī κάναμε μικρά παιδιά (1917) τή πρώτη γνωριμία μέ τό Κινηματογράφο μέ 50 λεπτά είσιτήριο, κι ειδαμε ἔνα «ντοκυμαντέρ» ὅπως λέμε σήμερα, ἀπό τοπία καὶ ἐλέφαντες τῆς Ἀφρικῆς, ἀπό κάποιον περαστικό ἐπιχειρηματία πού γιά ὁθόνη χρησιμοποίησε τό τοίχο, στό βάθος τῆς Σχολῆς. Χρησιμοποιήθηκε γιά κατάλυμα αἰχμαλώτων Βουλγάρων μάλλον, πού τά ζῶα τους, τάδεναν στό δρόμο σέ ἀγκίστρια πού ἦταν αφηνωμένα στούς γειτονικούς τοίχους τῆς Σχολῆς, ὅπως τοῦ περιβολιοῦ τοῦ Χρ. Τσακουμακίδη (σήμερα κληροδόπημα στήν Ἐκκλησία τῆς Φανερωμένης).

Τό 1923 χρησιμοποιήθηκε γιά ἀρκετό διάστημα σά πρώτη κατοικία ἀπό τίς οἰκογένειες τῶν ἀδερφῶν προσφύγων ἀπό τή Μικρά Ἀσία. Ἡ τεράστια μονοκόματη αἴθουσά του χωρίστηκε πρόχειρα ἀπό τούς ἐνοίκους μέ σχοινιά καὶ ἀπλωμένες πάνω σ' αὐτά κουβέρτες καὶ σεντόνια.

“Υστερα στεγάστηκε ἡ Φ. καὶ οἱ πρόσκοποι καὶ τελευταία χρησιμοποιήθηκε ἀπό τό Δῆμο γιά ἀποθήκη ὑλικῶν του.

Μετά ἔπεισε στή δίνη δικαστικοῦ ἀγώνα μεταξύ τῶν τριῶν... πού μάλωσαν γιά τό ποιός εἶναι ὁ κύριος του: Οι συμπολίτες κληρονόμοι τοῦ Σπηλιόπουλου πού εἶχαν τόν τίτλο κυριότητας, τό Ἑλληνικό Δημόσιο σάν «κατά νόμου κληρονόμος τοῦ διαλυθέντος σωματείου», «τῆς Σχολῆς πού διαλύθηκε, καὶ ὁ Δῆμος Αιγίου πού σάν ἐγκαταλειμένο πλέον τό κατέλαβε καὶ τό κατεῖχε ξεκινώντας προφανῶς ἀπό τό νομικό ρητό: «Τό τοῦ μηδενός ὃν τοῦ προκαταλαμβάνοντος γίγνεται», καὶ κατά μειζονα λόγο ἀπό τή κοινωνία τοῦ Αιγίου στό πρόσωπο τοῦ φυσικοῦ ἐκπροσώπου τῆς τοῦ Δ.Α. ἐφαρμόζοντας ἄλλωστε ταυτόχρονα καὶ τό γνωστό νομικό κανόνα «μακάριοι αι κατέχοντες-Beati possidetis».

Συνέπεια τοῦ μακροχρόνιου αὐτοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνα ἦταν ἡ ἀδιαφορία γιά τή διατήρησή του, ἐρειπώθηκε καὶ κατάρρευσε.

ΚΕΦ. Β' ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΧΤΙΡΙΟΥ

Τέρμα στό Δικαστικό αύτό άγωνα έδωσε ό γράφων, μένα μέρος από τά έσοδα τῶν δύο έκδόσεων τοῦ βιβλίου του, (1952-1953) «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ 1982» -επαινος Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 1957 πού ἦταν καρπός τῆς ἀγάπης του γιά τή Φιλαρμονική μοναδικό βιβλίο στό εἶδος του κατά τόν διακεκριμένο μουσικοκριτικό Γ. Λεωτσάκο (Βήμα Ἀθ. 9.12.1972) καί πού ως ἀντίτιμο καταβλήθηκαν στούς κληρονόμους Σπηλιοπούλου γιά νά παραιτηθοῦν ἀπό τήν ἀξίωσή τους διεκδικώντας ὀλόκληρο τό ἀκίνητο καί συμβιβάστηκαν τελικά στό ποσό τῶν δρχ. 34.500. Καί ἔται τό οἰκόπεδο ἀγοράστηκε στό ὄνομα τῆς Φιλαρμονικῆς μας (ἀριθ. 14.846/1954) συμβόλαιο τοῦ Συμβ/φου Πατρῶν Πέτρου Γ. Ἀναγνωστόπουλου). Μέ τήν εύκαιρια προσθέτουμε ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ πληροφορία αύτή πού μᾶς παραδίνει ό κ. Γ. Λεωτσάκος εἶναι ἀκριβῆς καί ἀδιάβλητος, τότε δικαιωματικά ἡ Φιλαρμονική μας στό θέμα τῆς ἔκδοσης Ἱστορίας Φιλαρμονικῆς σπή χώρα μας ἔχει τά πρωτεία, ἀφοῦ μόνο τώρα τελευταῖα ὅπως εἴμαστε σέ θέση νά γνωρίζουμε, ἐκδόθηκαν ἡ ιστορία τῆς Φιλ/κῆς Ἀθηνῶν ἀπό Μαζαράκη (1968 καί τῆς Λευκάδας τό 1985 ἀπό τόν Ἀντων. Π. Φίλιππα. Στή συνέχεια ό γράφων ἐνήργησε κατ' ἀρχήν γιά τή παραίτηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου πράγμα, ὅπως εἶναι γνωστό, ἐξαιρετικά δύσκολο. Παράλληλα φρόντισε γιά τήν ἀναγνώριση ἀπό τό Δημόσιο τῆς Φιλαρμονικῆς μας σάν σωματείου ἐκπαιδευτικοῦ μέ κοινωνική δράση ὥστε νά ἀπαλλαγεῖ πλέον ἀπό τούς φόρους καί τά τέλη σπή σύνταξη τῶν σχετικῶν συμβολαίων κλπ. (βλ. τό A' 29180/3.286/28.11.1960 ἔγγραφο Ὅπ. Οἰκονομικῶν πού παραθέτουμε).

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΙΣ 3η ΤΜΗΜΑ Β'

Έν 'Αθήναις τῇ 28 Ν/βρίου 1960
Πρός τόν κ. Οίκον. "Εφορον Αιγαλείας

· Αριθ. Πρωτ. Α. 29180/3286

ΘΕΜΑ: «Δωρεά άκινήτου πρός τό σωματείον φιλαρμονικῆς
«Η ΕΥΤΕΡΠΗ» έξαιρεῖται τοῦ φόρου δωρεῶν».

Εις άπάντησιν τῆς ύπ' άριθ. 5276 ῥ.ε. ἀναφορᾶς σας, περὶ τῆς δωρεᾶς άκινήτου, τῆς συσταθείσης ὑπό τοῦ Δῆμου Αιγίου πρός τό αὐτόθι ἐδρεῦον σωματεῖον τῆς Φιλαρμονικῆς ὑπό τὴν ἐπωνυμίᾳ «Η ΕΥΤΕΡΠΗ» δυνάμει τοῦ ύπ. άριθ. 6886/26.5.1954 δωρητηρίου συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου Αιγίου Ἀποστόλου Β. Κουτρουβέλη, ἀνακοινοῦμεν ὡμīν ὅτι, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 36 παρ. 8β τοῦ νόμου 1641/1919, ἡ ἐν λόγῳ δωρεά δέον νά έξαιρεθῇ τοῦ φόρου δωρεῶν, διθέντος ὅτι, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ ὑποβληθέντος ἡμīν καταστατικοῦ καὶ λοιπῶν δικαιολογητικῶν, τό πρός ὃ ἐγένετο ἡ δωρεά αὕτη σωματείον ὑφίσταται νομίμως, καὶ ὁ ύπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκόμενος σκοπός τυγχάνει ἐκπαιδευτικός καὶ κοινωφελής.

· Ο Διευθυντής
Δ. Κόλιας

· Ο Τμηματάρχης

(Τ.Σ.) ὑπογραφή δυσανάγνωστη

Κοινοποίησις Φιλαρμονικήν Ἐταιρίαν Αιγίου «Η ΕΥΤΕΡΠΗ» πρός ἣν ἐπαναφέρομεν τάς προσηρημένας ύπ' άριθ. 6878, 6886 καὶ 14845 Συμβολαιογραφικάς Πράξεις».

Μετά λοιπόν άπό πολλούς κόπους ό συγγραφέας κατόρθωσε ώστε τό Έλληνικό Δημόσιο (βλ. τό 6878/1954 συμβόλαιο τοῦ Συμβ/φου Αιγίου 'Απ. Κουτρουβέλη) νά παραιτηθεί τῶν δικαιωμάτων του. Στό άναγνωρισμένο δύσκολο αύτό θέμα, παραίτησης τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου, συνέβαλαν άποτελεσματικά κατά διαδικαστική σειρά: 'Ο συμπατριώτης Γεωργ. 'Ανδρικόπουλος (άπό τή Βόβοδα) δικαστικός ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημοσίου στή Πάτρα μέ τή πρωταρχική, κατατοπιστική καί εύνοϊκή εἰσήγησή του, στό 'Υπ. Οἰκονομικῶν Διεύθυνση Κληροδοτημάτων.

'Ο τότε ἡγούμενος τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς Μεγ. Σπηλαίου καί σεβαστός φίλος Εὐγένιος Βουρλῆς γιά τή μεσολάβησή του στόν Γεν. Δ/ντή τοῦ 'Υπ. Οἰκ/κῶν Θεόδωρο Δημ. Μερτικόπουλο. 'Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ ή ἀκόλουθη παρένθεση γιά τόν ἀείμνηστο Θ.Μ.: 'Ως συμβολαιογράφοι ό πατέρας μας καί ἔμεῖς τῆς Μ.Μ.Σ. σχεδόν 3/4 αιώνα γνωρίζαμε τούς στενούς δεσμούς τοῦ ἀείμνηστου Θ.Μ. γενικά μέ τήν ἐκκλησία ἀλλά

καί τή Μ.Μ.Σ. τήν όποιαν πολλαπλώς είχε έξυπηρετήσει καί εύεργετήσει άπό τήν θέσην του αύτή καί τήν όποιαν τακτικά έπισκεπτονταν μέ τό φίλο του συμπολίτη καί θείον μας ἀπό μητέρα Νίκο Χρ. Ἀναστασόπουλο μηχανικό καί τότε πρόεδρο τοῦ Συλλόγου τῶν Αἰγιαλέων στήν Ἀθήνα πού σάν γνωστός λάτρης τῆς πατρίδας του Βοστίσας ἐπηρέασε καί τόν Θ.Μ. γιά εύνοϊκή εἰσήγησή του πάνω στό θέμα αὐτό. Παρεμβατικά ἀναφέρουμε καί τοῦτο: ἡ Μ.Μ.Σ. σέ ἀπότιση φόρου τιμῆς στή μνήμη τοῦ Θ.Μ. γιά τίς προσφορές του ἀνακήρυξε αὐτόν μέγα εὐεργέτην τῆς καί καθιέρωσε ἐπήσιο χρηματικό ἔπαθλο γιά μαθητήν ἡ μαθήτριαν τῶν σχολείων τῆς περιοχῆς τῆς Μητροπόλεως μας ἀριστεύοντας στίς εἰσαγωγικές ἔξετάσεις τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν κλπ. (βλ. τήν 69/5.11.1982 πράξη τοῦ Ἡγ./συμβουλίου: οἱ Ἀρχιμανδρίται Νικηφόρος Θεοδωρόπουλος ἡγούμενος, καί σύμβουλοι οι Εύγενιος Βουρλῆς καί Ἀνθιμος Δρίτσας (πρβλ. καί τή βιογραφία: «Θεόδωρος Μερτικόπουλος Ἀθ. 1982).

Ο ἐκλεκτός ἄνθρωπος φίλτατος Μάρκος Χρ. Ρώσσης ἀρμόδιος Δ/ντής τοῦ ιδίου Ὑπ/γείου στό θέμα μας, γραμματέας τοῦ Συμβουλίου Κληροδοτημάτων, στενός συνεργάτης τοῦ Θ.Μ. πού ἀπό κοινοῦ μέ τήν εἰσήγησή των στό Συμβούλιο Κλ/των ἀποφασιστικά συντέλεσαν στήν εύνοϊκή γιά τή Φ. μας λύση του.

Ο Πρόεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους φίλος τοῦ Αιγίου γιά μᾶς τούς παληούς, ἀείμνηστος Κώστας Δημητρακάκης, ἀναγνωρισμένη πανελλήνια νομική φυσιογνωμία, μέ τήν ὑπέροχη γνωμοδότησή του ὅτι: «τά δικαιώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μετά τό τίτλο κτήσεως τῶν Σπηλιόπουλων εἴτε καλῶς εἴτε κακώς κτηθέντα ἐπί τοῦ ἀκινήτου αύτοῦ σκιαμαχοῦν πλέον». Καί ἔτσι συνέβαλε ἀποτελεσματικά στή λύση τοῦ δύσκολου νομικοῦ αύτοῦ προβλήματος ὥστε τελικά ὅτή συνέχεια ὁ, ἰδιαίτερος συμπατριώτης καί προσωπικός φίλος τοῦ πατέρα μας Σωτήρης Νικήτα Σολιώ-

της (άπό τό Σόλο-Κλουκίνας δισέγγονος τοῦ ἀγωνιστῆ τοῦ '21 Νικολ. Σολιώτη), πρόεδρος τοῦ ἀρμοδίου γιά τὴν ύπόθεση αὐτή Συμβουλίου Ἐθνικῶν Κληροδοτημάτων νά δόσει τὴν ὁριστική λύση μέ τὴν παραίτηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου χωρίς τὴν κατά νόμον ἀπαραίτητη καί ἐπί δικαστηρίου καὶ μόνον παραίτηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἐπί ἀκινήτου περιουσίας του, καὶ τὴν ἀπόδοση τοῦ ἀκινήτου αὐτοῦ στὸ φυσιολογικό νοικοκύρη του τὴν Κοινωνία τοῦ Αἰγίου στὸ πρόσωπο τῆς Φιλαρμονικῆς του. Σέ τελευταῖο στάδιο παραιτήθηκε καὶ ὁ Δ.Α. τῶν «σκιωδῶν» δικαιωμάτων του μέ Δήμαρχο τὸ μακαρίτη Πάνο Μεντζελόπουλο καὶ μέ τὴ συμβολή τῶν ἔγκριτων νομικῶν τῆς πόλης μας καὶ ἀγαπητῶν προσωπικῶν φίλων μας ἀείμνηστου Γιάννη Κοντόπουλου, νομικοῦ σύμβουλου τοῦ Δ.Α. καὶ Γιώργη Γρηγοράκη Πρόεδρου τοῦ Δ.Σ. (ἀριθ. 6886/1594 συμβόλαιο Συμβ/φου 'Α. Κουτρουβέλη) καὶ ἔληξε πλέον ὁ μακρόχρονος αὐτός δικαστικός ἀγώνας. Καὶ τά τρια αὐτά συμβόλαια μεταγράφηκαν στὴ μερίδα τῆς Φ. στὸ 'Υποθ/κείο Αἰγιάλειας ἀντίστοιχα στούς τόμους 234/65886, 235/65724 καὶ 65728 καὶ ὀλοκληρώθηκε ἡ κυριότητά της πάνω στὸ ἀκίνητο αὐτό.

Καὶ γιά «τά τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι...» σημειώνεται ὅτι ὁ Δ.Α. πέρα ἀπό τὴν ἀναφερθεῖσα παραίτηση τῶν «ἀνύπαρκτων» δικαιωμάτων του, καὶ τίς ἀπό 12.12.1952, 29.4.1955 καὶ 1965 τρεῖς παραινετικές καὶ ὠφέλιμες βέβαια ἐκκλήσεις του ὑπογεγραμμένες ἀπό τὸν ἕδιο δήμαρχο Πάνο Μεντζελόπουλο -παραθέτουμε μόνο τὴ πρώτη- σέ καμμία ἄλλη σχετική χειρονομία προέβηκε ὁ Δήμος ἢ ἄλλο ἔγγραφο ἔξεδωκε γιά τὸ σκοπό αὐτό. Τά ἀντίθετα στὸν τοπικό τύπο δημοσιευθέντα, στεροῦνται ἀλήθειας (Φωνή 9.2.1975, Αἰγιώτης 17.10.1980 καὶ Φωνή 25.10.1980) καθότι, ἀπό λόγους οἰκονομικούς, ἡθικά καὶ μόνον βοήθησε τὴν ἰδιωτική αὐτή πρωτοβουλία, πού ὅμως: «τὴν παρακολουθεῖ εὔμενῶς καὶ εὔχεται νά ὀλοκληρωθεῖ ἀλλά δέ μπόρεσε νά διαθέση οὕτε μία πεντά-

ρα παρά τις καλές προθέσεις τοῦ κυρίου Δημάρχου» (κατά τό «ΝΕΟΛΟΓΟ» τῶν Πατρῶν φ. τῆς 4ης Αύγούστου 1957) πρόθεση τήν όποιαν και ἐμεῖς παραδεχόμαστε. Ψηφίστηκε βέβαια ἀπό τὸ Δ.Σ. ἐπί προεδρίας Κώστα Μακαρίτη τὸ ποσό τῶν δραχμῶν πέντε χιλιάδων σάν ἵσόποσσο ἀγορᾶς ἀντιτύπων αὐτοῦ ἀλλά γιά τούς ἴδιους λόγους ποτέ δέν ἀγοράστηκε οὔτε ἀποδόθηκε τό ἀντίτιμο αὐτό στή Φ. (Γιά τήν ὅλη διαδικασία παραίτηση τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου και τοῦ Δ.Α. βλ. τίς Γνωμ. τοῦ Ν.Σ.Κ. 1749/1953, Ε.Σ.Κ. 12.5.1053 και 1.2.1954, τῇ 1109/54 διαταγή Ὑπ. Οἰκ/κῶν, και τό Β.Δ. 27.3.1954 Φ.Ε.Κ. 71/15.4.54).

Κάνοντας ιστορική ἀναδρομή στό πέρασμα τοῦ χρόνου στή προσπάθεια αὐτή ἀπόχτησης ιδιόχτητης Στέγης τοῦ Σωματείου αὐτοῦ θά πρέπει νά χαράξουμε και τίς γραμμές αὐτές: Σάν ὄνειρο παιδικό ξεκινάει ἡ ἔμπνευσή μας αὐτή πού ἐρέθισμά της ἥταν ἡ ἔμφυτη ἀγάπη μας στή μουσική και ὁ παιδικός μας ἐνθουσιασμός γιά τη Φ. μας ἀπό τά μαθητικά γυμνασιακά μας χρόνια και τά «ἀναλόγια» τῆς Φ. το 1923, ὅταν ξανάρχισε τή λειτουργία του τό σχολεῖο τῆς Φ. πού εἶχε διακοπεῖ ἀπό τό πόλεμο και τή Μικρασιατική καταστροφή, μέ πρωτοστάτη τόν ἀκούραστο Παμεινώντα Χαραλάμπη τῆς ψυχῆς τῆς Φ. (βλ. ιστορία τῆς ἔκδ. Β' σ. 44), ὅταν μαθητές της ἀκούγαμε ἀπό τούς παληούς μουσικούς ὅτι ἡ Φ. μας ἥταν μία ἀπό τίς καλλίτερες στήν ἐπαρχία μέ τόση δράση (βλ. ἐνθ. ἀν. ιστορία τῆς σ. 39 και 41). Και ὅλα αὐτά γέμιζαν τή παιδική ψυχή μας μέ ἓνα εύχαριστο και περήφανο συναίσθημα γιά τήν ΕΥΤΕΡΠΗ μας.- "Υστερα ὅμως ὅταν ἀλλάξαμε χτίρια δέ μᾶς ἄρεσε τόσο και γεννήθηκε μέσα μας ἓνα ἀντίθετο δυσάρεστο συναίσθημα και ἐρώτημα: πώς ἥταν δυνατόν ἡ Φ. μας μέ τόση φήμιη, πανελλήνιο φυτώριο μουσικῶν και ἀρχιμουσι-

κῶν (ἐνθ. ἀν. σ. 9) νά μήν ἔχει τή δική της Στέγη ἄλλα «φερέοικος» νά μεταφέρεται ἀπό σπίτι σέ σπίτι; Τά δύο αὐτά συναισθήματα καὶ ἡ ἀγάπη μας γιά τήν Εύτερην ἡταν ἡ πρώτη σπίθα μέσα μας, ἡ σύληψη τῆς ιδέας γιά τήν ἀπόχτηση δική της στέγης. Πρωταρχικά ἀνοίξαμε κατάλογο εἰσφορᾶς γιά τήν ἀγορά τοῦ οἰκοπέδου μέ τήν εύκαιριά τῆς Συναυλίας τῆς στό Κιν/φο «ΛΟΥΞ» γιά τά 60 χρόνια τῆς (βλ. τό τοπικό τύπο Μαρτ. 1952) καὶ εύχαριστίες τοῦ Δ.Σ. πρακ. 280/17.4.1952). Θυμόμαστε πώς δύο φιλόμουσοι συμπολίτες ἀνταποκρίθηκαν πρώτοι στήν ἔκκλησή μας αὐτή ὁ μακαρίτης Τάκης Σπ. Ἀζαρίας καὶ ὁ Νίκος Μιχ. Γιαννακόπουλος-Πρακτορείον ἐφημ. (βλ. "Ερευνα 20.4.1952, 280/17.4.52 ἀποφ. Δ.Σ.Φ. ἐκφραση θερμῶν εύχαριστιῶν στό γράφοντα). Στή συνέχεια, πικραμένοι καὶ ἀπό τό θάνατο προσφιλῶν μας προσώπων -ἀδελφῆς καὶ πατέρα Ἀγγελικῆς καὶ Δημητρίου- τά ἀπογεύματα τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1952 κλειστήκαμε στό σπίτι μας, καὶ ὀλοκληρώσαμε τή συγγραφή γιά τήν ιστορία τοῦ Σωματείου. Τό βιβλίο «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ 1892-1952» (ώραία κριτική ἀπό τόν Κ.Ν. Ριζόπουλο βλ. "Ερ, 2.11.1952, στό τόμο «ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ» σελ. 17 τοῦ ἀείμνηστου φίλου καὶ αὐτοῦ τῆς Φ.Γ. Μολώση στό ἀρχείο της πού εἶναι ἔνα κομμάτι ἀπό τή ζωή τοῦ Σωματείου καὶ πρέπει νά διαφυλαχτεῖ, ὅπου καὶ κριτική τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἀπό τον Γ.Θ. Παπαγεωργίου) κυκλοφόρησε σέ δύο ἑκδόσεις 1952 καὶ 1953, ἀπό χίλια ἀντίτυπα καὶ τό ἀποστείλαμε στά πέρατα τῆς γῆς ὅπου ὑπήρχαν Αἰγιώτες καὶ Αἰγιαλεῖς. Στήν «ἡρωϊκή αὔτή πρωτοβουλία» ὅπως χαρακτηρίστηκε ἔπειτα ἀπό τόν τοπικό τύπο (βλ. Κ. Ν. Ριζόπουλος "Ερευνα 23.12.1969), καὶ τή προσπάθεια πού πήρε τή μορφή σωστής σταυροφορίας, ἀναζητώντας τίς πιό ἀπίθανες πηγές βοήθειας καὶ χρηματοδότησης τοῦ ἔργου τήν ἡθική συμπαράσταση ἀπό τά τότε Διοικ. Συμβούλια τῆς Εύτερης χρονολογικά ἀπό τήν Α' ἐκδοση τοῦ βιβλίου μας 1952 μέχρι νά περατωθεί

τό έργο κατά ἔνα τρόπο - ἐγκαίνεια 2ης αἰθουσας 1969-1970 στή χρονική δηλ. διάρκεια ἀπόχτησης τοῦ οἰκοπέδου και ἀνέγερσης τοῦ χτιρίου. Σέ ἄμεσο σχέση με τά Συμβούλια αὐτά τῆς Φ. ἡσαν τά πιο κάτω ἀναφερόμενα: με πρόεδρους τούς: Σωτ. Φιλιππακόπουλο (1952), Ἀθ. Σπυρόπουλο (προεδρεύοντα 1954), Σωτ. Φιλιππακόπουλο (1952), Ἀθ. Σπυρόπουλο (προεδρεύοντα 1954), Σωτ. Παναγιωτόπουλο (1955), Γεωργ. Μολώση (1957), Γεωργ. Παπαηλιόπουλο (1958), Γεωργ. Κοττά (1961), Ἰωάν. Θεοτοκάτο (1970), και ἐναλλασόμενους Σύμβουλος τούς: Λάκη Παπαδημητρίου, Κων. Λυριντζή, Σπυρ. Ἀσημακόπουλο, Θεοδ. Γαρδενιώτη, Πάνο Ρέλλα, Βασ. Μουστή, Πάν. Χ. Σπυρόπουλο, Θεόδ. Σπηλιόπουλου (βλ. και πρακ. Δ.Σ.Φ. 306, 309, 316, 317, 339 / 1952 - 1954, 353, 354, 355 / 1956, 359, 360 / 1957, 364, 365, 368 / 1958, 373, 380 / 1958), Γεωργ. Μουρίκη, Γεωργ. Ζαφειρακόπουλο, Ἀντ. Κανελλόπουλο, Σπ. Χαραλαμπόπουλο, Ἰω. Ἀναστασίου, Ἡλ. Κόντη, Κ. Σκυρινό, Σωτ. Ρωμανό, Ἀργ. Παναγιωτόπουλο, Θεοφ. Λυριντζή, Ἰω. Ἀνδρικόπουλο, Γ. Κούσκουρη, Χρ. Πετσόπουλο, Ἀνδρ. Στραβοσκιάδη, Λυσ. Παπαστεφάνου, Τάκη Καπελάκο τὸν μετέπειτα πρόεδρο τῆς Φ. και πρωτεργάτη στή δημιουργία τῆς Μπαντίνας, Παν. Κουτρούλια. Χαρ. Κανελλόπουλο, και ἐλπίζουμε νά μήν ἔχουμε ξεχάσει ἄλλους πού ἀναφέρονται στα πρακτικά και ζητάμε συγγνώμη (βλ. πρ. ενθ. ἀν. 411-413 / 1962, 463-465 / 1969, 466-469 / 1970).

- Γιά τὴν ιστορία και ὑπό τῇ μορφῇ χρονικοῦ σημειώματος ἀπό τῆς πλευρᾶς τῆς «φερέοικης» ὅπως χαρακτηρίσαμε τη Φ. μας που μεταφέρονταν ἀπό σπίτι σε σπίτι «τῆδε κακεῖσε» (ἐδῶ κι' ἔκει) παραθέτουμε τίς μετακομίσεις τῆς πού ἔγιναν στό διάστημα ζωῆς τῆς περίπου ἐναν αἰώνα, ἀπό τὴν ἰδρυσή τῆς (1892) μέχρι τὴν τελική και ὄριστική ἐγκατάσταση 1962 στό ιδιόχτητο πλέον αὐτό μέγαρό τῆς, πού ίστοροῦμε: (ἀρχικά προσωρινά στὴν υπόγεια αἰθουσά του). Μετά ἡ μπά-

ντα της και τό γραφείο του Δ.Σ.Φ. μεταφέρθηκαν σέ άνώγεια αιθουσα τής Σχολής τῶν μαθητῶν πού οίκοδομήθηκε ἐκ των ύστερων στή ταράτσα τοῦ χτιρίου ειδικά γιά τό σκοπό αύτό.

– Πρωταρχικά μόλις ίδρυθηκε ἡ 'Εταιρεία (1892) ἐγκατάθηκε προσωρινά καί πρόχειρα στό χτήριο Εύθ. Καζαντζή στά Γαλαξιδιώτικα στή πλατεία τῆς βορεινῆς πλευρᾶς τῆς ἐκκλησίας τοῦ 'Αγ. Ἀντρέα πού σώζεται σήμερα ἀνέπαφο. Τό σπίτι αύτό ύστερα ἀπό νεώτερες ιστορικές ἔρευνές μας (βλ. τήν ύπο ἔκδοση πραγματεία μας «ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΑΙΓΑΙΟΥ» «πληροφορηθήκαμε ὅτι κατά μία ἐκδοχή, ἀνήκε στό πρόχουντα Σωτ. Παναγιωτόπουλο (παππού) ὅπου καί γεννήθηκαν ὅλα τά παιδιά του. Μετά ἔξαμηνο ἡ Σχολή τῆς Φ. κάνει τή πρώτη μετακόμισή της στο σπίτι τοῦ Μιμίκου Φανέλη γυιοῦ τοῦ μεγάλου Αἰγιώτη ἀγιογράφου Κ. Φανέλη στόν 'Αϊ Μελέτη.

– Πρίν περάσει χρόνος μετακόμισε πάλι σε πιο εύρυτερο χώρο στο σπίτι τοῦ Γεωργ. Λύσαρη - γνωστό σέ μᾶς δημοτ. σχολείο Παξιμάδη στό δρόμο 'Αθηνάς - Βασ. Κωνσταντίνου σήμερα - ιδιοχτησία 'Ανδρ. Θανασούλια. Μέ τή προσέλευση πολλῶν μαθητῶν μεταφέρθηκε σέ μεγαλύτερο οἰκημα στο γνωστό σήμερα μοναδικό σπίτι στή πόλη μας με τοξοκαμάρες τῆς Ειρήνης Κανελλόπουλου, στό δρόμο 'Ασημ. Φωτήλα που σώζεται διασκευασμένο σήμερα ιδιοχτησία Τρίψα - Κουβέλη. Γιά ἐλάχιστο χρονικό διάστημα πρόχειρα μετά τή Μικρασιατική καταστροφή (1922) ξανάρχισε τή λειτουργία τῆς που εἶχε διακοπεῖ ἀπό τόν πόλεμο στά ισόγεια μαγαζιά τοῦ Σκαπετοράχη στή Πλ. 'Αγ. Λαύρας ὅπου καταταχτήκαμε κι' ἐμείς ύστερα ἀπό πρόσκληση τοῦ πατέρα! τῆς Φ. Παμ. Χαραλάμπη καί τά μαθήματα γινόσαντε σταυροπόδι χάμια στό πάτωμα. Αμέσως

μεταφέρθηκε στο χτίριο Γ. Ράλλη στη γωνία των δρόμων Ζαΐμη και Ασημ. Φωτήλα γιά πολλά χρόνια ὅπου μαθητεύσαμε κι' ἐμεῖς (1922-1927). Ἀργότερα μετά το 1930 ἐμεινε γιά όρισμένα χρονικά διαστήματα στά πιό κάτω ἀκίνητα: Στό χτίριο τῆς Σχολῆς Ἀπόρων ὅπως προαναφέραμε, στό σπίτι τοῦ Ἡλ. Ἀν. Δημητρίου στό δρόμο Ἀνδρ. Λόντου (1935 - 1937), στο χτήριο Κώστα Πετρόπουλου κληροδότημά του στό Δήμο Αἰγίου γιά βρεφοκομείο στούς δρόμους Λεων. Πετρόπουλου και Παναγιωτοπούλων ἀπέναντι ἀπό τό Π.Ι.Κ.-Π.Α.. Στη Κατοχή (1941 - 1945) στό ισόγειο τῆς οικίας Μαρίκας Παπαϊωάννου - Ἀνδρεοπούλου στό δρόμο Ἀθ. Διάκου και ἀπό τό 1950 στο μέγαρο Παναγιωτόπουλου στό 2ο ὄροφο. Τελικά, πρίν τή μόνιμη ἔγκατάστασή τῆς στό σπίτι τῆς στη φωληά τῆς τή σημερινή το 1962 στό δρόμο Χιλ. Ὁρεινοῦ (πρβλ. καὶ τό 428 / 7.6.1963 πρακ. τοῦ Δ.Σ.Φ., πού ἀναφέρει ὅτι συνῆλθε γιά πρώτη φορά: «εἰς τό νέον κτίριον τῆς στέγης», ὅπου κατά τή γνώμη μας κατά τρόπο ἐδραιώνεται πλέον ἡ ζωή καὶ ἡ ὑπαρξή τῆς ἀλλά καὶ ἡ συνεχής διατήρησή τῆς,-φιλοξενιόταν ἀπό τό Δ.Α. στό παραδοσιακό χτίριο τοῦ Παληοῦ Γυμνασίου πού ὕστερα ἀπό 30 σχεδόν χρόνια ἀδράνεια λειτουργίας του τό ἀναπαλαιώσαμε καὶ ἀνακαινήσαμε ἐπί δημαρχίας μας γιά τή στέγαση καὶ λειτουργία τῆς Δημοτ. Βιβλιοθήκης, τῆς ιδρυθείσης τότε γιά πρώτη φορά Δημοτ. Πινακοθήκης καὶ στή συστέγαση τοῦ τοπικοῦ Ἰστορικοῦ Ἀρχείου Αἰγίου, πού ιδρύθηκε καὶ αὐτό ἀπό 30ετίας ἀπό το συμπολίτη ιστορικό Νύση Μεταξᾶ - Μεσσηνέζη ἀλλά δέν λειτούρησε καὶ αὐτό τότε.

ΚΕΦ. Γ'

ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΧΤΙΡΙΟΥ

Όμόφωνα όλα αύτά τα προαναφερθέντα Συμβούλια τῆς Φ. ἀναγνώρισαν τή σπουδαιότητα καὶ ὡφελιμότητα του ἔργου, τό ἀγκάλιασαν καὶ στάθηκαν δίπλα του μέχρι νά πραγματωθεῖ. Γιά τοῦ λόγου τό ἀληθές ἀπό τα πρακτικά ἀποστάσματα πού ἀφοροῦν καὶ ἐπιβεβαιώνουν τό θέμα αὐτό: «... Ἐν ἀρχῇ ὁ κ. Πρόεδρος (Σ. Φιλιππακόπουλος) ἐκφράζει καὶ πάλιν τάς εὐχαριστίας τοῦ Δ.Σ. διά τόν ζῆλον καὶ τό ζωηρόν ἐνδιαφέρον τοῦ Γ.Π. ἀκαταπαύστως ἐργαζομένου πρός ἐπίτευξιν τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ καὶ χάρις εἰς την εὐγενῆ πρωτοβουλίαν τοῦ οποίου συντόμως θά πραγματοποιηθῇ ὁ ὑψηλός σκοπός» (ἀρ. πρακ. 306/1954). - "Αξιομνείας καὶ παράθεσης σέ περιληψη εἶναι τό 316/54 πρ., πού μετά τήν ἀγορά τοῦ οἰκοπέδου ἐνημερώνει τόν συμπολίτη - καὶ γενικά τόν ἀναγνώστη ὅπου καὶ παραπέμπουμε χάρη συντομίας πάνω στό ὅλο περιεχόμενο τῆς παρούσης ἐργασίας, δηλ. στήν ἀπόχτηση τοῦ οἰκοπέδου, τήν ἀνέγερση του χτιρίου, τόν ἔλεγχον τῆς διαχείρησης ἀπό μέρους τοῦ Γ.Π., τό ἄνοιγμα εἰδικοῦ δεσμευμένου λογ/σμοῦ ἐπ' ὄνόματι τῆς Φ. διά τήν Στέγην τῆς στήν τότε τράπεζα Ἐθνική καὶ Ἀθηνῶν καὶ Ἀγροτική Ὑπ/ματα Αιγίου καὶ γενικά στή παραπέρα πορεία τοῦ ὅλου ἔργου. Τό Δ.Σ.Φ. (Πρακ. 317/54) ἀντιπρόεδρος Ἀθ. Σπυρόπουλος «Ἐπ' εύκαιρείᾳ ἐκφράζει τάς ἀπείρους εὐχαριστίας αύτοῦ εἰς τόν Γ.Π., ὅστις διά τῶν ἀόκνων προσπαθεῖων του ἔθεσε τάς βάσεις ἐνός μεγαλειώδους ἔργου ὅπερ θά παραμείνῃ ἐσαεί ὡς σύμβολον καὶ παράδειγμα πρός μίμησιν διά τούς μεταγενεστέρους, ἀλλά καὶ ὡς ἐν ἔργον ὅπερ θ' ἀπο-

τελέσῃ τήν σημαντικωτέραν καί θετικωτέραν περιουσίαν της Φ. ἐν πολύτιμον ἀπόκτημα τό ὅποιον κατά γενικήν ὁμολογίαν εἶναι ἀποτελέσματα τῆς προσπάθειας καί τοῦ δημιουργικοῦ ἔνδιαφέροντος τοῦ πολυτίμου φίλου τῆς Φ. κ. Γ.Π.». Στή συνέχεια στό 317/54 πρ. ὁ ἀναλαβών τὸν ἔλεγχον τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ βιβλίου ιστορία τῆς Φ. Λάκης Παπαδημητρίου Γ. Γραμματέας τῆς Φ. ἀνακοινώνει στό Δ.Σ.Φ. ὅτι: «εὔρεθηκαν ἄπαντα ἐν ἀπολύτῳ τάξει μετά τὰ δοθέντα παρά τοῦ Γ.Π. στοιχεία ἄτινα αναφέρονται εἰς τὸ ὡς ἄνω 316 πρακ.» κ.α.

Στενότερους συνεργάτες μας σάν εκπροσώπους τοῦ Σωματείου τῆς Φ. στήν εἰρηνική καί καλλιτεχνική αὐτή ἐκστρατεία μας ἀπό τό πρώτο Δ.Σ. τῆς Φ. (1952) ὅταν ἀρχίσαμε τό ξεκίνημά μας, εϊχαμε τούς Σωτ. Φιλιπακόπουλο πρόεδρο καί τόν μακαρίτη σήμερα Κανέλο Λυριντζῆ Γεν. Γραμματέα μέ τούς ὅποιους καί ύπογράψαμε τά συμβόλαια γιά τό οἰκόπεδο, ἐπίσης καί τό Λάκη Παπαδημητρίου γραμματέα τοῦ Σωματείου ἐλεγκτή ὅπως ἀναφέραμε στόν οἰκονομικό τομέα τοῦ ἔργου, πού τούς ὄφειλουμε ιδιαίτερες εύχαριστίες. Βοήθεια στή προσπάθεια αὐτή στο πρώτο ξεκίνημά μας εϊχαμε ἀπό: 1) το Δήμο Αιγίου ὅπως προαναφέραμε. 2) τό τύπο τό τοπικό πρωταρχικά τόν Αιγιώτη μέ τόν μέντωρα τόν δημοσιογράφον τῆς πόλης μας συμπολίτη καί παιδικό φίλο Ἀνδρέα Βαρελά, τήν "Ερευνα (Κ.Ν. Ριζόπουλος) καί τή Φωνή Αιγίου, (Γιαν. Ἀνδρικόπουλος), πού ὅλοι τους μέ τήν ἐνθερμῇ καί συνεχή ἀρθρογραφία των συνέδραμαν ἀποτελεσματικά στήν ὄλοκλήρωση τοῦ ἔργου. Ἀκόμα τήν ἐφ. «Χελμός» τῆς ἀνατολικῆς Αιγιάλειας, τόν Πατρινό Παντελή Βρύση Δ/ντή τότε των Τ.Τ.Τ. καί παληό μαθητή τῆς Φ. πού ἔθεσε στή διάθεσή μας σωρεία Δ/σεων τῶν συμπατριωτῶν μας ὁμογενῶν μας στό ἐξωτερικό, καί ἀπό ὅλους τούς ἄλλους ιδιωτικούς καί δημόσιους φορείς, ἐπώνυμους καί ἀνώνυμους πού ὅλους ὁμαδικά καί ἀπό τή θέση αὐτή εύχαριστούμε καί πάλι, ὥστε να

συγκεντρωθεί τό τεράστιο ποσό γιά τήν έποχή τῶν δρχ. περί-
που ἐνός ἑκατομμυρίου.

Ἐνδεικτικά, περιληπτικά καί συγκεντρωτικά θά ἀναφέρου-
με τίς πηγές στίς οποίες μέ τίς προσωπικές καί ιδιαίτερες
γνωριμίες μας, προσφύγαμε γιά βοήθεια καί τά ποσά πού
προσφέρθηκαν γιά τό ἔργο μας αύτό, ζητώντας συγνώμη ἄν
ἀπό μνήμη παραλείψαμε καμία, παραπέμποντας γιά περισσό-
τερες πληροφορίες καί στό λόγο μας τῶν Α' ἐγκαινίων τοῦ
χτιρίου καταχωρημένο ὀλόκληρο στό φύλλο τῆς ἐφ. Ἐρευνα
(11.2.1962 κ.α.): Ὁ πρώτος πού ἔκαμε ἐναρξη βοήθειας στή
προσπάθειά μας αύτή καί ἄνοιξε τό δρόμο ἡταν ὁ ἀγαπητός
φίλος, συμμαθητής καί συμπατριώτης μας Κώστας Μιχ. Χρυ-
σανθόπουλος Δ/ντής τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τῆς
Δ/νσεως Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, μέ τό σοβαρό γιά τήν
έποχή ἐκείνη ποσό τῶν δρχ. 140.000 ἀπό τήν Ἐργατική
Ἐστία.

Ὑπ. Οἰκονομικῶν ἀπό τά Κρατικά Λαχεία. Ὑπ. Κ. Παπα-
κωνσταντίνου στόν ὅποιο ιδιαίτερη ὑποχρέωση χρωστάμε
δρχ. 250.000 καί Ὑπ. Χρ. Θηβαίο μέ φροντίδα τοῦ συμπολίτη
μας μακαρίτη Δημοσθένη Γεωργαντόπουλου δρχ. 35.000 =
δρχ. **285.000**.

Ἱεροὶ Ναοὶ Αἰγίου καί Αιγιαλείας, προϊόν εἰσφορᾶς των
και δίσκου ὕστερα ἀπό τήν 754/23.11.1956 ἐγκύκλιο τοῦ
τότε τοποτηρητή τῆς Μητροπόλεώς μας ἀοίδιμου Θεόκλη-
του Μητροπολίτη Πατρῶν δρχ. **7163**.

Κοινότητες Αιγιαλείας ἀριθ. ἐγκυκλίου Νομ. Αχαΐας
5.430 / 58. δρχ. **10.550**

- Ὑπ. Παιδείας Ὑπ. συμπατριώτης καί φίλος Ἀχιλ. Γε-
ροκωστόπουλος δρχ. 50.000 καί ἐπί ὑπουργίας Λεβαντή καί
Γ. Βογιανζή δρχ. 35.000 Δ/ντής τότε Γραμμάτων καί Τε-
χνῶν, θεάτρου καί Κιν/φου που ὑπαγόταν στό ὑπουργείο
Παιδείας ὁ φίλος μας καί φίλος τοῦ Αἰγίου Γεώργιος Κουρ-
νούτος (βλ. καί ἐφ. Αιγιώτη 12.1.1958). δρχ. **85.000**

Χαρ. Ματιάτος Γεν. Δ/ντής Χαρτοποιίας Αίγιου μέ θερμή σύσταση τοῦ συμπολίτη και φίλου μηχανικοῦ τῆς χαρτοποιίας Γεωργ. Διονυσάτου. δρχ. 20.000.

– Δημ. Ἀργυριάδης συμπολίτης, ἀπό Μεσορούγι Κλουκίνας, ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιμουσικός τῆς Φιλ/κῆς ὁ δημιουργικός τῆς Γ' ἐποχῆς (1908-1920) και μέρος τῆς Δ' (1924 - 1940) τῆς ιστορίας τῆς Φ. (βλ. ἔκδ. 2, σ. 30 και ἐπ.) και ἔρασιτέχνης ζωγράφος, προϊόν τριῶν του πινάκων ἀπό τη λαχειοφόρο ζωγραφική ἔκθεση ἔργων του στήν αἴθουσα τοῦ παληοῦ Δημαρχείου (βλ. τὸ τοπικό τύπο και Ἐθνικό Κήρυκα Πατρῶν 3.12.1958). δρχ. 5.000

Οι Ἐταιρείες: ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ - ΥΙΟΙ Θ. Ἀγγελόπουλοι και ΤΣΙΜΕΝΤΑ - TITAN Ἀφοί Κανελλόπουλοι, δρχ. 10.000 ἡ πρώτη και δρχ. 5.000 ἡ δεύτερη, προϊόν ἔκπτωσης ἀγορᾶς σίδερου και τσιμέντου γιά τό χτίριο, συνέπεια τῆς γνωστῆς εύαισθησίας των ἀπό τούς γνωστούς συγγενικούς και συμπατριωτικούς δεσμούς των μέ τή πόλη μας. δρχ. 15.000

Οι συμπατριώτες μας Αἰγιείς και Αἰγιαλείς στήν Ἀθήνα δρχ. 24.630 και στήν Πάτρα δρχ. 4.020, συν. δρχ. δρχ. 28.650

Οι συμπολίτες μας στο Αἴγιο δρχ. 38.737.

Οι Βιομηχανίες Ἐταιρείες, Τράπεζες, Σύλλογοι και Σωματεία τῆς πόλης μας δρχ. 8.855.

Και τελικά ἡ ἴδια η Φιλ/ή ἀπό τό ταμείο τῆς γιά τή στέγη τῆς με πρόταση τοῦ Ἀντ/δρου τῆς Θανάση Σπυρόπουλου (τοῦ γνωστοῦ Θανασάρα πρ. Δ.Σ.Φ. 317/1954) δρχ. 25.000

ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Στήν Αύστραλία ό συμπατριώτης Κώστας 'Αντωνίου (άπό τή Βαλκουβίνα Κλουκίνας). 'Ο Κ. 'Αντωνίου διοργανώνει και δίνει στό Σύνδευ τής Αύστραλίας και στήν Αϊθουσα τοῦ Δημαρχείου τοῦ Πάντινγκτον, δύο χορούς στίς 27 'Ιουλίου 1955 και 7 'Ιουλίου 1957 και μέ λαχειοφόρο άγορά άπό πίνακες ζωγραφικής τοῦ Δ. 'Αργυριάδη «Παναγία Τρυπητή» κ.α. βοηθούμενος και άπό τίς συμπολίτιδές μας έκει Κλειώ Λαϊνά - Γεωργαντοπούλου, "Ολγα Δεσυνιώτη - Ρηγοπούλου, τή γυναίκα του Γεωργία 'Αντωνίου τό γένος Θεολ. Καρβέλα και τή κόρη του Βούλα 'Αντωνίου (βλ. τόν Αιγιώτικο τύπο τῆς έποχής, τίς έφ/δες τοῦ Σύδνεϋ: «'Εθνικόν Βήμα» φ. 27.6.55, 13.7.55 και 26.6.57, και «Πανελλήνιος Κήρυξ» 4.7.57, και «Χελμός» 'Αθήνα 'Οκτώβριος 1955 και Μάϊος 1957). **δρχ. 77.577**

Βορ. 'Αμερική N. 'Υόρκη: "Αγγελος και Μαργαρίτα Ξύδη, (άπό Βερσοβά Φελλόης), οι Παναγιώτης 'Ηλιόπουλος και Πάνος Ρόζος πού ξεχωρίζουνε και προοστατούνε, και ό Π. Ρόζος πρόσθετα μέ συστατική έπιστολή του πρός τούς έκει όμοιγενεις ή HELLEN CHRISTY, ό μακάριος Διονύσης 'Ιερέας 'Αστημακίδης, 'Ελευθέριος Πέλος Μιχ. Γιαννακόπουλος, N. 'Ανδριόπουλος, A. και K. 'Ανδρουτσόπουλοι, Θ. 'Αντωνόπουλος, Π. Βακαλόπουλος, Παναγιώτα Βλέμμα, Γ. Δίβρης, Ειρήνη Δομπαράκη, Χρύσα Λινάρδου, Βασιλική Λαμπροπούλου, 'Αθ. Μαντάς, Τρ. Μαρκόβης, 'Ελένη Ντέρου, Γ. Ξενάκης, 'Αφοί 'Αθ. Θεοδ. και 'Ιω. Μάνος, Γ. Μηλιώνης, N. Μπένος, Γ. και Χρ. Μέρμηγκας, Π. Οικονομόπουλος, Χρ. Ροδάς, Δέσποινα Σπανού, B. Σωτηρόπουλος, 'Αν. και Γ. Σταυρόπουλος, Χαρίκλεια Σταθάκη, K. Σκιαδαρέσης, Γιώτα

Σάκκα, "Ελλη Σπυροπούλου, Τούλα Σκούτα, Ν. Τσουκαλάς Χαρ. Τόμας, Γεωργία και 'Αντώνιος Φωτίου, 'Αθηνά Φορτούνη, Γ. Φίλιας, 'Αρ. Φερώνας, 'Α. και Β. Χριστοδουλόπουλοι, Χρ. Χαλμούκος, Εύδοξια Ψάλτη, Μάλλιαρη, Σοφία Παπαντωνοπούλου, Θ. Παπασημακόπουλος, 'Α. Πετρόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος, 'Ιφ. Πολυχρόνη, 'Ι. Πολυζώης, Θ. Παπαθεοδώρου, Γ. Πετρουτρόπουλος, Π. Παρασχούλιας, Β. Πολιτόπουλος.

Σικάγο: Οι 'Ελισσάβετ Ζαβέρδα, Κατίνα Τσαλτά, Σοφοκλής Παναγόπουλος, Ζοάν Παναγιώτου, Γ. και Κ. Κιντώνης, Μαρία Κιντώνη, 'Ι. και Δ. Κωστόπουλοι, 'Αργυρή Κήρυκα, Κατίνα Τσάλτου.

Καναδά: Χρυσή Κάρμα, 'Ανδρ. 'Αργυρόπουλος, Π. Χινής και γενικά πλήθος από έπωνυμους και άνωνυμους συμπατριώτες συνδρομητές τῆς προσπάθειας αύτῆς πρόφεραν τὸν ὅβιλό τους ἀπό τό έσωτερικό, ἐκτός ἀπό 'Αθήνα και Πάτρα, που προαναφέραμε και ἀπό τὴν Καβάλα, Μεσσολόγγι, Ξυλόκαστρο, "Αμφισσα, Τρίπολη, Κρήτη, Καλάβρυτα, Πειραιά, Μήλο, 'Αλεξανδρούπολη, Κιλκίς, Θεσ/νίκη, Κιάτο, Λειβαδιά, Κριεκούκι, 'Ακράτα, Μυτιλήνη, Φάρσαλα, Τρίκαλα, Ναύπλιο, "Ανδρο, Θράκη, 'Αμαλιάδα, Κώ, Πύργος κ.α. Και ἀπό τό έξωτερικό οι όμογενεῖς μας στὴν 'Υδρόγειο ἀπό 'Αφρική: Νοτιοαφρικανική "Ενωση - Γιοχάνεσμπουργκ 'Αφοί Γεωργίου, Παναγ. Γεωργίου, Παναγ. Κούτρας, Τούλα και Μαλάμης Βαλατζανίδης ὁ συμπολίτης 'Ανδρέας Φραγκονικολόπουλος, Αϊγυπτο (Τάσσος Τρακαδάς), Μαρόκο ('Ασπασία Ξυνού), Νότια 'Αμερική: 'Αργεντινή Δημ. Κοντονής, Γεωργ. 'Αγγελόπουλος, Λάμπης Γκιώνης, Κύπρος 'Ια. Νεοκλέους, 'Αγγλία - Λονδίνο 'Ανδρ. Μιχαλακόπουλος, Αύστραλια Θ. 'Αποστολόπουλος και πολλοί ἄλλοι. Οι προσφορές τῶν συμπατριωτῶν αὐτῶν ὅλων μέ τά ἀντίστοιχα χρηματικά ποσά σέ ἑλληνικό και ξένο νόμισμα ἀναφέρονται και ἀποδεικνύονται στὸ βιβλίο λογ/μῶν ἐσόδων - ἔξόδων και γενικά τῶν εἰσφο-

ρῶν ἀγορᾶς οἰκοπέδου καὶ στέγης (12. 8. 1953) ἀλλά καὶ ἀπό τὰ ἐλάχιστα ἔναπομείναντα καὶ στά χέρια μας εύρισκόμενα σήμερα ἔγγραφα στοιχεία μετά τὴν πυρκαϊά τοῦ συμβολαιογραφείου μας. Ἀνακεφαλαιωτικά τὸ συγκεντρωθέν ποσό κατά τὸ ἔτος 1964, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 56.000 πού ἀρχικά διατέθηκε γιά τὴν ἀγορά οὐ οἰκοπέδου, σύνταξη συμβολαίων καὶ λοιπά ἔξοδα ἔφτασε συνολικά τὸ ποσό τῶν δρχ. 806.532. Το ποσό αὐτό μέ συνδιαχείρηση τῶν ἑκάστοτε συμβουλίων τῆς ἐταιρείας ὅπως προαναφέραμε διατέθηκε γιά τὴν ἀγορά τοῦ οἰκοπέδου καὶ στή συνέχεια στήν ἀνέγερση του χτιρίου, τή προμήθεια τῶν καθισμάτων καὶ ἄλλα γενικά ἔξοδα.

Σέ ὥσους μέ πάντα τρόπον βοήθησαν γιά τὴν ἀγορά τοῦ οἰκοπέδου καὶ τὴν ἀνέγερση τοῦ χτιρίου τῆς Φ. στούς ὁποίους προσέφυγε ὁ γράφων ζητώντας τὴν συνδρομήν των ως ἀρμοδίων, στόν Ἑλληνικό καὶ στόν Ἑξωτερικό χώρο πού ἀναφέρουμε ὑστερα ἀπό εἰσήγησή του στά ἑκάστοτε Δ.Σ.Φ. πού ἀφορούσαν τα θέματα αὐτά, - καὶ πάντα τοῦ παρείχετο ἡ τιμή νά, παρίσταται σέ αὐτά, - ἀπενεμήθη ἀπό τά Δ.Σ.Φ. ὁ τίτλος τοῦ δωρητοῦ, καὶ ἡ ἀναγραφή τοῦ ὀνόματός του στήν εἰδική στήλη τῶν δωρητῶν τῆς ἀναρτηθησομένης πλάκας στό χτίριο τῆς Φ. Στη κατηγορία αὐτή τῶν ΔΩΡΗΤΩΝ χρονολικά ἀνήκουν οι: ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ν. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (τῆς ἑτ. TITAN), ΥΙΟΙ ΘΕΟΔ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ (ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ), ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΑΓΓΕΛΟΣ καὶ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΞΥΔΗ, ΚΩΝΣΤ. ΞΥΔΗ, ΚΩΝΣΤ. ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΣ κ.α. Ἡ ἀρχιτέκτων συμπολίτισσα ἀείμνηστη Ἐλένη Κανελλοπούλου - Πατρικίου καὶ ὁ μηχανικός Μιχ. Δ. Πουλῆς πού καὶ οἱ δύο ἀφιλοκερδῶς ἐκπόνησαν τά σχέδια καὶ ἐργάστηκαν μαζί μὲ τόν ἀνάδοχο τοῦ ἔργου Χρ. Ἀρφάνη γιά τὴν ἄρτια, επιμε-

λημένη και ειδική ύπεραντισεισμική κατασκευή τοῦ χτιρίου έξ^ε όλοκλήρου σχεδόν κατασκευασμένου άπό τσιμέντο και όχι άπό λίθο - τουβουλοδομή γιά οίκονομία χώρου, λόγω του μικροῦ πλάτους τοῦ οίκοπέδου, άλλα και γιά τὸν προορισμό του γιά συγκέντρωση τοῦ κοινοῦ και στήν ύπαιθρο αἰθουσα - στέγη ταράτσα του (πρακ. Δ.Σ.Φ.κ 355/1955, 359/1957, 365, 368, 373/1958) κ.α.

Στή δεύτερη όμαδα τῶν ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ πού ἐνίσχυσαν ἡθικά τή προσπάθεια αὐτῆ ἀπό τὴν θέσιν των, με κάθε τρόπο και γιά τή συμβολή και βοήθειά των στήν ἐπίτευξη τοῦ ὥραιου και πολιτιστικοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, ἐκφράστηκαν οἱ εύγνώμονες εὐχαριστίες τῶν ἐκάστοτε Δ.Σ.Φ. (βλ. τά σχετικά πρακτικά) και στούς ὁποίους ἐκτός τῶν ὕσσων ἀναφέραμε, χρονολογικά ἀνήκουν: Πρωταρχικά ἡ «ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ» πού μέ τὴν ἐμπνευσμένη και φωτεινή εισήγηση τῶν ἀρμοδίων ἀείμνηστων Ἀκδημαϊκῶν Σωτήρ. Κουγέα και Μαν. Καλομοίρη ἀπόδωσε τὴν ἐλάχιστη τιμητική διάκριση «ΕΠΑΙΝΟ» στό πρόσωπο τοῦ συγγραφέα γιά τή πραγματεία του «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ» και τή συμβολή του μέ τό τρόπο αὐτό στήν μουσική και καλλιτεχνική ἀνάπτυξη και πρόοδο τῆς πόλης μας που ἀντανακλά στό Σωματεῖο ἀλλά και στή Πόλη μας ὄλοκληρη και μέ τό κύρος τῆς βοήθησε ἀποτελεσματικά και κάλυψε τὴν προσπάθεια ὅλων μας στήν εύόδωση τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Οἱ συμπατριώτες: ἀκαδημαϊκός Παναγιώτης Κανελλόπουλος τότε Ἀντ/δρος τῆς Κυβέρνησης, οἱ συμπατριώτες ύπουργοι Ἀχ. Γεροκωστόπουλος και Κωνστ. Χρυσανθόπουλος, ὁ ποιητής και λογοτέχνης Γιαν. Κουτσοχέρας και ὁ Σωτήριος Σολιώτης Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Οἱ Κων/νος Δημητρακάκης, Πρόεδρος του Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Θεόδωρος Μερτικόπουλος Γεν. Δ/ντής Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Μάρκος Ρώσσης Τμημ/χης τῆς Δ/σης Κληροδοτημάτων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Ἐμμανουήλ Σαμαλίκης Νομ. Σύμβουλος τοῦ Κρά-

τους, Σίμος Δεληνίκος Δ/ντής Τοπ. Αυτοδ/σεως, Γεώργ. Τσιταάρας Νομάρχης Αχαϊας και Κων/νος Ζακούρας Δ/ντής τῆς Νομαρχίας, Αγαμέμινων Τσάρας Οίκον. "Εφόρος Αιγιαλείας, Γεώργιος Ανδρικόπουλος Δικ/κός Αντι-πρόσωπος τοῦ Δημοσίου ἐν Πάτραις, Πάνος Μεντζελόπουλος Δήμαρχος ώς και τό Δημοτικόν Συμβούλιον Αιγίου, Κ. Μητακίδης (προϊστάμενος τοῦ τότε γραφείου Μηχανικοῦ Αιγιαλείας - σήμερα Πολεοδομία), Χαρ. Ματιάτος Δ/ντής Χαρ/ας Αιγίου, Γ. Διονυσάτος μηχανικός, Γ. Αζναουρίδης (μελέτη καλοριφέρ), Σπήλ. Χρηστόπουλος μηχανικός Δ.Α. (βλ. πρακ. Δ.Σ.Φ. 309/1954, 339/1955, 360/1957, 364,368,374/1958). Και ὅσους ἄλλους ἀθελά μου τυχόν παρέλειψα.

· Ιδιαίτερη ἔκφραση εύχαριστιῶν ἀπόδωσε το Δ.Σ.Φ. και στό πρόεδρό του Γεώργ. Κοττά λόγω τῆς μακροχρόνιας (1961-1969) προεδρίας του κατά τὴν ὁποία μέ ιδιαίτερη φροντίδα του ἐπερατώθηκαν τά ἐσωτερικά τοῦ χτιρίου (μακροκατασκευές, μωσαϊκά, σιδηροκατασκευές, ήλεκτρολογικές και ξυλουργικές ἐργασίες, ἐπιχρίσματα, καθίσματα κ.λ.π.) ὕστερα ἀπό ἐπιχορήγηση και δρχ.50.000 ἀπό τά Κρατικά Λαχεία μέ ἐνέργειες αὐτοῦ και τοῦ Συμβουλίου (πρακ. Δ.Σ.Φ. 463/1969). · Εργολήπτες τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἀναδείχτηκαν οἱ: Γ. Γιολτζόπουλος, Ν.Μ. Μπέκρος, Ἰω. Ἡλιόπουλος, Παντ. Κωνσταντόπουλος, Β. Κοκονίδης, Αφοί Καραγιαννίδη, Αντ. Μανωλίδης, Δημ!. Θεοδώρου κ.α. (πρακ. Δ.Σ.Φ. 411/1961, 428/1963, 463,464,465/1969). · Απ' ἀρχῆς ἡ κατασκευή τοῦ χτιρίου προβλέφτηκε ἀπό τό δημιουργό και συγγραφέα νά γίνει ὑπεραντισεισμική γιά το λόγο τῆς γνωστῆς σεισμικότητας τοῦ ἐδάφους ἀλλά ιδιαίτερα και γιά νά λειτουργήσει στήν ταράτσα τοῦ θερινό θέαμα. Γενική ἔκφρα-

ση εύχαριστιῶν ἀπό τό Δ.Σ.Φ. ἀποδώθηκε σέ ὅλους τούς μηχανικούς καὶ ἐργολάβους πού ἐμόχθησαν καὶ ἐργάστηκαν διά τήν στέγην τῆς Φ. (πρακ. 396/1966).

Παρενθεντικά γιά τή διαπλάτυνση τοῦ οίκοπέδου ἀναγράφουμε καὶ αὐτό: Σάν όλοκλήρωμα τῆς ἀρτιότητας τοῦ οίκοπέδου «ἀρκετά παραλληλόγραμμο» που ἄλλο πιο κεντρικό καὶ ἀρτιώτερο δέν βρήκαμε, ἡταν ἡ προσπάθειά μας στή διεύρυνσή του κατά πλάτος, καὶ ἡ ἔξοδος κινδύνου κατά νόμον στό ἀντίθετο μέρος τῆς εἰσόδου. Καὶ στα σημεία αὐτά καταβάλλαμε ὑπεράνθρωπες προσπάθειες ἀλλά ἀντιμετωπίσαμε ἄρνηση καὶ ἀπειλές ἀκόμα ὅπως καὶ στή δημαρχία μας στήν ἀπαλλοτρίωση τῶν σταφ/κῶν τῆς Παραλίας. Τελικά προλάβαμε καὶ περισώσαμε τή διάνοιξη τοῦ υπό κατάργηση τότε τμήματος τῆς προέκτασης τοῦ δρόμου Ἀγ. Μελετίου πρός τό δρόμο Χιλ. Ὁρεινοῦ μέ τή καταβολή καὶ τῶν σχετικῶν ἀποζημιώσεων στούς ἰδιοχτήτες Χρήστο Τσακουμίδη καὶ ἄλλους παρόδιους σήμερα ἰδιοχτήτες τῆς προέκτασης αὐτῆς

(πρβλ. και τό 6906/1954) συμβόλαιο 'Απ. Κουτρουβέλη). Περιπτώ νά τονίσουμε, ιδιαίτερα τή σημερινή σημασία τῆς διάνοιξης τοῦ δρόμου αύτοῦ όσο και τοῦ δρόμου χιλ. 'Ορεινοῦ στή γωνία μέ το δρόμο 'Ανδρ. Λόντου μέ τή συμπαράσταση και πρωτοβουλία του γωνιαίου ιδιοχτήτη 'Αθ. Καραντώνη, πού συντελοῦν άφάνταστα στή διευκόλυνση τῆς κυκλοφορίας στά δύο αύτά νευραλγικά σημεία τοῦ κέντρου τῆς πόλης μας και τῶν δρόμων 'Αγ. Μελετίου και Χιλ. 'Ορεινοῦ πού ό τελευταίος άποτελεῖ στή πράξη τή μοναδική παράλληλο!!! τοῦ κεντρικοῦ δρόμου Μητροπόλεως (βλ. και ΑΙΓΙΩΤΗΣ 14.4.1977). Στή μειοδοτική θημοπρασία (1957 -1958) άνοικοδόμησης τοῦ χτιρίου προϋπολογισμοῦ δρχ. 550.000 (πρακ. Δ.Σ.Φ. 374, 377/1958) πού ἔγινε στά τότε προσωρινά γραφεία τῆς αστεγης Φιλ/κῆς στό παληό Γυμνάσιο, τελευταίος μειοδότης άναδείχτηκε ό συμπολίτης άνηψιός μας και ιδιαίτερος συμπατριώτης μας (άπό 'Αγ. Βαρβάρα Κλουκίνας) Μηχανικός Χρήστος Γ. 'Αρφάνης πού πρόσφερε ίκανοποιητική εκπτωση 24,4% και γιά χάρη τοῦ σκοποῦ τοῦ χτιρίου, στόν όποιο και άπό τή θέση αύτή έκφράζουμε τίς θερμές εύχαριστίες μας. 'Αξέχαστος θά μᾶς μείνει και ό μακαρίτης σήμερα, τότε νεαρός σπουδαστής - μηχανικός άδελφός τοῦ Χρ. 'Αρφάνη, Σωτήρης πού τόσο τόν βοήθησε στήν έκτέλεση τοῦ ἔργου.

Σύμφωνα μέ τή θέληση και ύπόδειξη τοῦ γράφοντος μέ τά σχέδια που καταρτίστηκαν, τό χτίριο αύτό διαστάσεων 12X30 και έμβαδοῦ σχεδόν 400 M² περιλαμβάνει τρείς αιθουσές:

Τήν ύπόγεια έπιπεδη μέ μπάρ, γκαρνταρόμπα και τουαλέτες που προορίζεται γιά κάθε ειδους έορτές και έκδηλώσεις.

Τήν ισόγεια άμφιθεατρική χωρητικότητας 700 περίπου θέσεων καθημένων πόυ προορίζεται γιά θέαμα και άκροαμα γενικά, μέ τήν άρκετά εύρυχωρη σκηνή της, τά κάτω τῆς

σκηνῆς παρασκήνια καμαρίνια ἡθοποιῶν καὶ χώρο γιά ὄρχή-
στρα καὶ καλοριφέρ, μέ τὴν ὑπέροχη γαλαρία τῆς πού ὅταν
βρίσκεται κανείς ἔκεī στά τελευταία καθίσματά της νομίζει
πώς ἀκούει καὶ βλέπει σάν νά είναι στά πρῶτα καθίσματα τῆς
πλατείας, καὶ

Τήν ἀνώγεια - ὑπαίθριο πού ἀρχικά προοριζόταν ἀπό τὸν
γράφοντα ὄλόκληρη γιά θερινό θέαμα, ἀλλά μετά σὲ μικρό
μέρος τῆς (6X11 66 M2) κατασκευάστηκε ἡ αἴθουσα διδα-
σκαλίας, μελέτης καὶ ἔξασκησης (ἐκπόνηση σχεδίου Γ. Διο-
νυσάτου, ελευθέρα ἀνάθεση ἐργολάβος Γ. Γιολτζόπουλος
(βλ. Δ.Σ.Φ. πρόεδρος Γ. Κοττάς, πρ. 419 καὶ συμφωνιτικοῦ
ἀντίστοιχα Σ4 καὶ 14. 7.1962 μέ συναίνεση καὶ συμμετοχή τοῦ
γράφοντος (πρβλ. καὶ ἐφ. Φωνή 30.3.13 καὶ 27.4.1969).

– Σε γενικές λοιπόν γραμμές τό ἡμιτριώροφο αὐτό χτίριο
«... θαυμαστό παλάτι φωτεινό χαρούμενο... ἀληθινός ναός
τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ πνεύματος...» κατά τὸν K. N. Ριζόπουλο
(ἐφ. Ἐρ. 23. 12. 1969) προορίζεται γιά τῇ φιλοξενίᾳ κάθε
πνευματικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἐκδήλωσης καὶ
προσπάθειας τῆς πόλης μας τῆς ἐπαρχίας τοῦ Αιγίου. Στό
σημεῖο αὐτό ἡ ἐφ. «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» τῆς Νέας Υόρκης (φ. τῆς
24.4.1956) ὑπερβάλουσα καὶ ὑπερθεματίζουσα γράφει: «Το
Αίγιο θά ἀποκτήσει Ἑστίαν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν πού θ’
ἀποβῆ Κέντρον μορφωτικῆς ἀγωγῆς, αἰσθητικῆς καλλιέρ-
γειας λαογραφικῆς μελέτης καὶ βελτιώσεως τοῦ πνευματι-
κοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐπαρχίας καὶ θά συντελέσῃ εἰς τὴν καλλι-
τεχνικήν καὶ πνευματικήν ἀνάπτυξιν ὅλης τῆς Πελοποννή-
σου...».

ΚΕΦ. Δ'

Η ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΕΛΙΟΥ ΛΙΘΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΧΤΙΡΙΟΥ

– Στις 12 Οκτωβρίου 1958 ήμέρα Κυριακή ώρα 11 π.μ. κατατέθηκε ό θεμέλιος λίθος τοῦ μεγαθήριου αύτοῦ στό οικόπεδό του πού περιγράψαμε στό δρόμο Χιλ. Όρεινοῦ ἀριθ. 7, ἀπό τό δημιουργό του τόν γράφοντα δηλ. καὶ «τιμῆς ἔνεκεν» καὶ ἀπό τόν παριστάμενον Ὅμηρον συμπατριώτη Κώστα Χρυσανθόπουλο, σάν ἐκπρόσωπο γενικά τῶν Κρατικῶν ἀρχῶν πού τόσο συνέτρεξαν με πάντα τρόπον τό ἔργο αὐτό (βλ. καὶ πρακ. 380/1958 Δ.Σ.Φ.). Ο ἀγιασμός ἔγινε ἀπό τό πρωθιερέα τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Φανερωμένης αἰδ. Παναγ. Καζόλα. Παρέστησαν: ἀπό μέρους τοῦ Μητροπολίτη ὁ Παν/τατος Ἀρχ/πτς κ. Νεοφ. Περλέγκας, ο δ/ντής Γραμμάτων καὶ Θεάτρου τοῦ Ὅπ. Παιδείας Γ. Κουρνούπος, ὁ Βουλευτής Ἡρ. Ἀναστασόπουλος, ὁ Δήμαρχος καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημ. Συμβουλίου Π. Μεντζελόπουλος καὶ Γ. Γρηγοράκης, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν, ὁ ἑκλεκτός φίλος καὶ ιστορικός τῆς Πάτρας Κώστας Τριανταφύλλου καὶ ὡς πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ἐλλήνων Λογοτεχνῶν - Παράρτημα Πάτρας, οἱ μηχανικοί πού προαναφέραμε Ἐλένη Πατρικίου, Μιχ. Πουλής Κ. Μητακίδης, Γ. Διονυσάτος καὶ ὁ ἐργολήπτης τοῦ ἔργου Χρ. Ἀρφάνης, το Δ.Σ. τῆς Φιλ/κῆς καὶ ἡ μπάντα τῆς πού ἔπαιξε ώραία εὕθυμα κομμάτια, οἱ καθηγήτριες τοῦ πιάνου καὶ τῆς μουσικῆς Πίπη Γ. Παναγοπούλου καὶ ἡ ἀξέχαστη Αύγούστα Μιχ. Παναγοπούλου, πολλοί φίλοι τῆς Φ. ὁλόκληρος σχεδόν ὁ πνευματικός, επιστημονικός καὶ δημόσιογραφικός κόσμος καὶ πλήθος ἄλλου κόσμου. Μετά τόν ἀγιασμό μίλησε ὁ Πρόεδρος τῆς Φιλ/κῆς

Γιώργος Παπαηλιόπουλος. Σπήν άρχη εύχαριστησε όλους
ὅσους βοήθησαν στό έργο αύτό, και μετά άναφερόμενος
στόν έμπνευστή τοῦ έργου «έξῆρε τή δημιουργική προσπά-
θειά του, τή πίστη και τήν άκατοπόνητη έργατικότητά του πού
ἔφεραν στή πραγμάτωση τοῦ σκοποῦ». Στή συνέχεια ἔλαβε
τό λόγο ό δημιουργός τοῦ έργου. 'Από τό μνημιώδη λόγο
του, δημοσιεύτηκε στό τοπικό και ξένο τύπο τότε (βλ. και
ΝΕΑ τῆς 'Αθήνας 8.10.1958) μέ τόν όποιο και εύχαριστησε
και αὐτός όλους τούς κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς πού
ήθικά και ύλικά βοήθησαν τήν προσπάθεια αύτή, παραθέτου-
με ἑνα μικρό συγκινητικό ἀπόσπασμα - δίδαγμα γιά τούς
νέους: «...Σήμερα τούτη τήν ύπερτατή στιγμή τῆς πιο ευτυχι-
σμένης ήμέρας τῆς ζωῆς μου πού καταθέτω τό θεμέλιο λίθο
τοῦ οίκοδομήματος αύτοῦ πού ἀποτελεῖ γιά μένα τήν πιό
μεγάλη δικαίωση και τήν μεγαλύτερη ήθική άνταμοιβή τῶν
κόπων και θυσιῶν μου μιᾶς 7ετίας γιά τή μέχρις ἐδῶ ἐκτέλε-
ση τοῦ έργου τούτου... καταθέτοντας τό θεμέλιο λίθο παρα-
δίω τό χτίριο αύτό, εἰς τούς μεταγενέστερους μέ τήν ἐλπί-
δα πῶς θά τό διατηρήσουν ἀμείωτο και ως κόρην ὄφθαλμοῦ,
ἀλλά και τή βαρειά κληρονομιά τῆς Φιλ/κῆς μας πού μιᾶς
παρέδωσαν οἱ πρόγονοι μας ἀπό τό 1892, ἐπεκτείνοντες και
συμπληρώνοντες αύτό εἰς ἑνα πολύπλευρον μουσικόν και
καλλιτεχνικόν Κέντρον εἰς ἑνα Φάρον τέχνης και πνεύματος
πού θά καταυγάζῃ και θά ἀνυψώνη τό Αἴγιον και τήν Αἰγά-
λειαν ὀλόκληρον εἰς μίαν κατ' ἔξοχήν πνευματικήν και καλλι-
τεχνικήν ἐπαρχίαν τῆς 'Ελλάδος». Μετά τόν λόγον τοῦ Γ.
Παναγόπουλου μιλήσαν δι' ὀλίγον ό ύφρ/γός Κ. Χρυσανθό-
πουλος και ό Γ. Κουρνοῦτος και ἔληξεν ή ὡραία και ίστορική
αύτή γιορτή γιά τό Αἴγιον στό τομέα τοῦ πνεύματος και τῆς
καλλιτεχνίας. Στό τόπο τῆς τελετῆς προσφέρθηκαν ἀπό τή
Φ. ἀναψυκτικά και τό μεσημέρι τό Δ.Σ. Φ. παρέθεσε γεῦμα
στούς ἐπισήμους ξένους στό ἐστιατόριο «Βαρουζή».

- Στις 4 Φεβρουαρίου 1962 ήμέρα Κυριακή 11 π.μ. ἔγιναν

τα Α' έγκαινια τοῦ χτηρίου τῆς ΣΤΕΓΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ στήν ἐπίπεδη ύπόγεια αἴθουσά του πού ἦταν ἔτοιμη καὶ πρώτη δόθηκε σέ χρήση. Στόν ἀγιασμό πρωτοστάπτεσ πάλι ὁ αἰδ. Παναγ. Καζόλας. Στά έγκαινια παρέστησαν ὁ ἀειμνηστος Μητροπολίτης μας κ.κ. Γεώργιος, ὁ Δ/ντής τοῦ Πολ. Γραφείου στή Πάτρα τοῦ Ἀντ/δρου τῆς Κυβέρνησης Παναγ. Κανελλόπουλου, Κων. Καλύβας, ὡς ἐκπρόσωπος αὐτοῦ, ὁ Βουλευτής Γεωργ. Σακελλαρόπουλος, ὁ Δ/ντής Ὑπ. Δικαιοσύνης Λυκ. Σπεράντζας, ὁ Δήμαρχος καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου Π. Μεντζελόπουλος καὶ Γ. Γρηγοράκης καὶ Δημ!. Σύμβουλοι, ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν, ἡ Μαρία Καραντώνη ἐκπρόσωπος τοῦ Συλλόγου τῶν Αἰγιαλέων, ὁ Ποιητής καὶ λογοτέχνης Γιαν. Κουτσοχέρας καὶ ἡ σύζυγός του, ὁ δικηγόρος καὶ ιστορικός τῆς Πάτρας φίλος Κώστας Τριανταφύλλου, ὁ ιστορικός τοῦ Αιγίου Ἀρ. Σταυρόπουλος, ὁ Πρόεδρος τῆς Ε.Φ.Α. Αιγίου Ντ. Παπαγιαννόπουλος, ὁ Γεν. Δ/ντής τῆς Χαρτοποιίας Αιγίου Χαρ. Ματιάτος, οἱ Δ/ντές τῶν ἐφημερίδων τῆς πόλης μας καὶ δημοσιογράφοι Ἀν. Βαρελάς, Κ. Ριζόπουλος, Γιαν. Ἀνδρικόπουλος, Γ. Κρανιώτης, Σ. Μεντζελόπουλος κ.ά., ὁ συμπατριώτης ὄμογενής στό Σύδνεϋ τῆς Αύστραλίας Κ. Ἀντωνίου μέ τῇ κόρῃ του Βούλα πού τόσα πρόσφεραν καὶ οἱ δύο στό ἔργο αὐτό, ὁ συμπολίτης μας ἀξέχαστος φίλος τῆς μουσικῆς καὶ καλλιτέχνης Σωτήρης Πλαναγιωτόπουλος, πολλοί ἄλλοι φιλόμουσοι καὶ πλήθος κόσμου. Μίλησε ὁ γράφων ὁ ἐμπνευστής τοῦ ἔργου, ἀνάπτυξε καὶ ἀνάλυσε τό πώς καὶ γιατί ξεκίνησε τό ἔργο αὐτόκαὶ ποιοὶ συντέλεσαν νά πραγματοποιηθεῖ κάνοντας μιά σύντομη καὶ περιληπτική ἀναδρομή στήν ιστορία τοῦ Σωματείου καὶ στόν οἰκονομικό ἀπολογισμό τοῦ ἔργου (βλ. πρακ. 463/1962). Μετά πῆρε τό λόγο ὁ Πρόεδρος τοῦ Σωματείου Γ. Κοττάς πού εύχαριστησε κι αὐτός μέ τή σειρά του ὥσους πρόσφεραν κι ἔργαστηκαν γιά τό σκοπό αὐτό. Μίλησε ἐπίσης καὶ ὁ συμπατριώτης Γιάννης Κουτσοχέρας κι ἀναφερόμενος στόν ἐ-

μπνευστή τοῦ ἔργου παρομοίασε καὶ ἀποκάλεσε αὐτόν γιά τή¹ ζέστη καὶ τή φλόγα πού τὸν κατεῖχε πάνω στό θέμα αὐτό «ώς τή βάτο τή φλεγομένη καὶ μή καιομένη» (βλ. καὶ ἔκδοση Ε.Φ.Α. Αθ. 1964, 6.53 «'Ο Ποιητής Ι.Π. Κουτσοχέρας»). Στή συνέχεια προσφέρθηκαν ἀναψυκτικά ἀπό τό Δ.Σ.Φ. καὶ τό μεσημέρι παράθεσε γεύμα ὁ γράφων στό γειτονικό ἐστιατόριο «Βαρουξή» στούς ἐπίσημους, στό Δ.Σ.Φ. τῆς «Εύτερης» καὶ στούς δημοσιογράφους.

— "Ἐναρξη στή χρήση τοῦ χτιρίου αύτοῦ ἔγινε ἀπό τήν αἰθουσα αύτή τήν ἐσπέρα τῆς ἴδιας ἡμέρας ἀπό τό Δῆμο Αἰγίου πού τίμησε τόν ιστορικό τῆς πόλης μας τόν ἀείμνηστο 'Αρίστο Σταυρόπουλο - βραβεῖο τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν γιά τήν ιστορία τῆς πόλης μας πού πολλές ἄλλες πόλεις δέν ἔχουν. 'Ανάγλυφη ἡ γιορτή αύτή τῶν ἐγκαινίων, ὁ λόγος τοῦ γράφοντος καὶ ἡ τιμητική ἐκδήλωση γιά τό Σταυρόπουλο παρατίθεται στήν ἐφ. "Ἐρευνα (φ. 1966/11.2.1962). 'Η αι-θουσα αύτή αύμφωνα μέ το προορισμό της πού ἀναφέραμε χρησιμοποιεῖται καὶ λειτουργεῖ συνέχεια ἀπό τότε μέγαλη ἐπιτυχία σάν αἰθουσα γιά χοροεσπερίδες, ἐκθέσεις γενικά, ἐορτές φιλανθρωπικές καὶ λαχειοφόρες καὶ γενικά γιά πάσης φύσεως γιορτές καὶ ἐκδηλώσεις, ἀπό τά Σωματεῖα τοῦ Αι-γίου, - περιηγητική, πρόσκοποι, ὀδηγοί, χορευτικοί ὅμιλοι κ.α.

— Τά ἐγκαινία τῆς 2ης ἀμφιθεατρικής αἰθουσας, πού σύμφωνα μέ τη κατασκευή τῆς προορίζεται γιά θέαμα καὶ ἀκρόαμα, ἔγιναν πανηγυρικά ὕστερα ἀπό ἑφτά χρόνια μετά τά ἐγκαινία τῆς πρώτης αἰθουσας, στις 14 Δεκεμβρίου 1969 ἡμέρα Κυριακή τό ἀπόγευμα ὥρα 6 μ.μ. μέ πανηγυρική συναυλία ἀπό τή «μπάντα» τῆς Φιλ/κῆς μας μέ ἔργα ἀπό "ελληνες καὶ ξένους συνθέτες μέ τή Δ/νση τοῦ ἀρχιμουσικοῦ τῆς Ευθ. Μιχόπουλο καὶ τή συμμετοχή μέρους τῆς μπάντας τοῦ Δήμου 'Αθηναίων μέ τόν 'Αρχ/κόν της 'Ελευθ. Μαυρομάτην Δ/νπή τῆς Φιλ/κῆς τοῦ Δήμου 'Αθηναίων καὶ δημιουργόν τῆς Ε' ἐποχῆς (1945-1952) τῆς Ιστορίας τῆς Φ. μας (βλ. ἐνθ. ἀν.

ιστορία τῆς ἔκδ. 2η σ. 56 και ἐπ.), καὶ σολίστες τούς Θ. Παρασκευόπουλο (κλαρίνο) Α' βραβεῖο τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν, Β. Σουκαλαρίδη (πρώτη κορνέτα τῆς Φ. μας) καὶ τό τενόρο Χρ. Μητρόπουλο πού τραγούδησε μὲ τή συνοδεία τῆς «μιπάντας» ἀποσπάσματα ἀπό ἔργα ξένων καὶ Ἑλλήνων συνθετῶν: Πουτσίνι (Τόσκα), Λεονκαβάλο (Παληάτσοι), Κόκκινου, Λάβδα καὶ ἄλλων καὶ εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία καὶ ἀποτέλεσε ἔνα καλλιτεχνικό γεγονός σπάνιο γιά τήν πόλη μας (πρακ. 466/1970 Δ.Σ.Φ.). Στή γιορτή καὶ τή συναυλία αὐτή προηγήθηκε σύντομη ὁμιλία τοῦ Προέδρου τῆς Φ. καὶ τοῦ συγγραφέα. Παρέστησαν καὶ τίμησαν μὲ τή παρουσία τους, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Μητροπολίτη αἰδ. Νικ. Ντρέκης μέ τό αἰδ. Δημ. Μάλλιο, ὁ πρόεδρος τοῦ Δημ. Συμβουλίου δικηγόρος Κων. Μακαρίτης ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Δήμου, οἱ ἀρχές τῆς πόλης, ὁ συμπολίτης ἡ καλλιτεχνική αὐτή ψυχή ὁ ἀείμνηστος Σωτῆρης Παναγιωτόπουλος, ὁ πνευματικός ἐπιστημονικός καὶ καθηγητικός κόσμος καὶ οἱ καθηγήτριες τῆς Μουσικῆς Πίπη Παναγοπούλου καὶ Ἀφοί Μπακόπουλοι, οἱ δημοσιογράφοι καὶ πλῆθος φιλόμουσων συμπολιτῶν (λεπτομέρειες βλ. στό τοπικό τύπο ἐφ. Ἔρευνα 23.12.1969 κ.λ.π. καὶ στόν «Ἡμερήσιο Κήρυκα Πατρῶν» τῆς 17.12.1969 κ.α.).

– Ἀξιοσημείωτο γιά τήν ιστορία τοῦ χτιρίου αὐτοῦ εἶναι τό γεγονός ὅτι, τῆς 2ας αὐτῆς ισόγειας αἴθουσάς του πολύ πρίν ἀπό τά ἐπίσημα αὐτά ἐγκαίνια (14.12.1969) πρόλαβε καὶ ἔκαμε χρήση αὐτῆς τό ἐδῶ τμῆμα τοῦ διεθνοῦς ὄργανισμοῦ «ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ – ΜΟΥΣΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ» μέ πρόεδρον τήν κ. Πίπη Παναγοπούλου, καθηγήτρια ὡδικῆς. Σκοπός τοῦ ὄργανισμού αὐτοῦ εἶναι ἡ διάδοση τῆς Κλασικῆς μουσικῆς καὶ γενικά τῆς σοβαρῆς Μουσικῆς στούς νέους, πού καὶ σήμερα σύμφωνα μέ τό προορισμό του κάνει συνέχεια χρήση τῆς αἴθουσας αὐτῆς. Ἡ συναυλία δόθηκε στή λήξη σχεδόν τῆς περιόδου τῶν ἐκδηλώσεωντοῦ ὄργανισμοῦ αὐτοῦ στίς 23 Μαρτίου 1969 μέ ἔργα Μπετόβεν, Σοῦμπερτ,

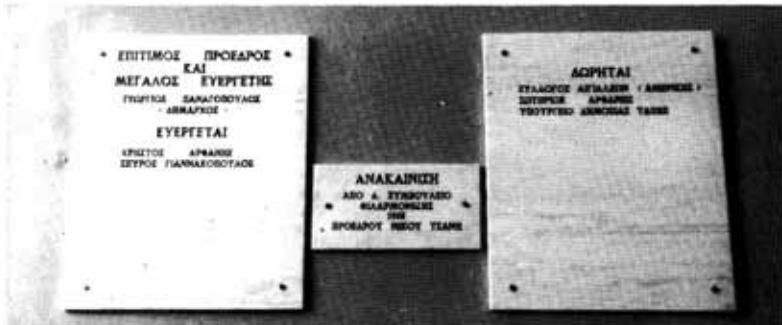
Σοστάκοβιτς κ.α. καί έκτελεστές προσωπικότητες τῆς μουσικῆς τούς "Αγγλους MARIA LIDKA βιολί, SHERIDAN RWS-SEL βιολεντσέλο, καί τήν Ἐλληνίδα Πηνελόπη Παπαδούλη. Στή συναυλία ἔκτος ἀπό τήν «μαθητιῶσα νεολαία» παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν ἐκκλησιαστικῶν καί πολιτικῶν ἀρχῶν καί πληθυσμού. Πρωτοφανές γιά τήν φωτωχή μας πόλη ήταν τό βιολί τῆς κ. LIDKA (ἀδερφῆς τοῦ τότε πρεσβευτή τῆς Ἀγγλίας στή χώρα μας) ήταν γνήσιο τῆς φημισμένης παγκόσμιας μάρκας «ΣΤΡΑΝΤΙΒΑΡΙΟΥΣ» (βλ. ἐφ. ΦΩΝΗ 30.3.2969). Ἀπό τότε συνέχεια ἡ αἰθουσσα αύτή χρησιμοποιεῖται, ἔκτος ἀπό τήν ιδιοχτήτρια Φ. καί ἀπό τόν προαναφερθέντα μουσικό ὄργανισμό ἀλλά καί ἀπό κάθε ὄργανισμό καί σωματεῖο γιά τέτοιου είδους ἐκδηλώσεις.

– Τό Δ.Σ.Φ. -Πρόεδρος Γ. Κοττάς- μέ εἰσήγηση τοῦ ἐφόρου Γ. Θεοτοκάτου σέ ἀναγνώριση καί ἀνταπόδοση τῶν προσπαθειῶν καί κόπων τοῦ γράφοντος ἐμπνευστή τοῦ ἔργου μέ τελικό ἀποτέλεσμα τήν ἀνέγερση πλέον τοῦ χτιρίου τῆς, ἐνέκρινε ὅμοφωνα (πρακ. 412 καὶ 413/1962) νά ἐντοιχισθεῖ στά προπύλαια τοῦ χτιρίου αὐτοῦ τῆς «ΣΤΕΓΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ», μαρμάρινη ἀναμνηστική πλάκα πού να γράφει: «ΑΝΗΓΕΡΘΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΙ ΓΕΩΡ. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΥ ΕΝ ΕΤΕΙ 1961».

– Στό ἑσωτερικό δέ τοῦ χτιρίου στήν εϊσοδο τῆς ύπόγειας αἰθουσας μέ τίς ἵδιες ως ἄνω ἀποφάσεις τήν ἵδια ἐποχή ἐνέκρινε τήν ἐντοίχηση ἀλλης πλάκας μέ τό κείμενο: «Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΥΤΗ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΘΕΙΣΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΘΗ ΤΗΝ 4ην ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1962 ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ Γ. ΚΟΤΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΗΛ. ΚΟΝΔΗ – Ι. ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ – Γ. ΜΟΥΡΙΚΗ – ΓΙΑΝ. ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ – Γ. ΚΟΥΣΚΟΥΡΗ ΚΑΙ Τ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ.

– Καί σάν ἐπισφράγηση τελικά καί ἀναγνώριση τῶν ὕσων

κόπων και θυσιῶν πού κατέβαλλε ό γράφων μέ αδάμαστη θέληση έπιμονή και ύπομονή γιά τή πραγμάτωση του ἔργου του αύτοῦ, τό Δ.Σ.Φ. μέ προέδρο και εισηγητή πάλι τόν Γιάννη Θεοτοκάτο ἀποφάσισε ὅμόφωνα και μέ τήν 469/1970 ἀπόφασή του ἀνακήρυξε αύτόν ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ. Τό Δ.Σ.Φ. μέ τήν ἀπό 10.10.1970 και υπ' ἀριθ. πρωτ. 39 ἐπιστολή του τήν ὅποια και παραθέτουμε, γνωστοποιήσε τήν ἀπόφασή του αύτή στόν γράφοντα:

ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ «Η ΕΥΤΕΡΠΗ»

Έν Αιγίω τῇ 10.10.1970

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1982

• Аριθ. Πρωτ. 39

ΠΡΟΣ

Τόν κ. Γεώργιον Παναγόπουλον, Συμβολαιογράφον

Ἐνταῦθα

· Αξιότιμε Κύριε Παναγόπουλε,

"Εχομεν την τιμήν να γνωρίσωμεν ύμιν, εύχαριστως, ότι τό Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Φιλαρμονικής, κατά τήν ύπ' ἀριθ. 469/28.9.1970 συνεδρίασίν του, άπεφάσισεν όμοφωνως, τήν ἀνακήρυξιν ύμῶν, ως ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ, διά τάς πολλαπλάς και κατά καιρούς ύπηρεσίας πού ἔχετε προσφέρει εἰς τήν Φιλαρμονικήν μας και

ιδία εις τήν Στέγην Γραμμάτων και Τεχνῶν.

Μετά πάσης τιμῆς
Διά τό Διοικητικόν Συμβούλιον

· Ο Πρόεδρος (Τ.Σ.)
· Ιωάννης Θεοτοκάτος

· Ο Γενικός Γραμματέας
· Ήλίας Κόνδης

— Καί ὁ τιμηθείς ἀπαντώντας στήν ἐπιστολή αὐτή τοῦ Δ.Σ.Φ. ἀπέστειλε τήν ἀπό 23.10.1970 ἐπιστολή του, πού τήν παραθέτουμε, καὶ αὐτήν διότι, ἐκτός τῶν ἄλλων κατά τήν γνώμη μας, εἶναι ιστορία καὶ το κυριώτερο ἀποτελεῖ διδαγμα γιά τούς νέους καὶ παράδειγμα γιά μίμηση:

· Εν Αἰγίῳ τῇ 23ῃ Οκτωβρίου 1970
ΠΡΟΣ

Το Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Φιλαρμονικῆς Αἰγίου

ΕΝΤΑΥΘΑ

· Αξ. Κύριοι

Βαθύτατα συγκεκινημένος διά τήν παρ' · Υμῶν ἀνακήρυξίν μου ως ΕΠΙΤΙМОΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ Αἰγίου, πού ἀποτελεῖτι· ἐμέν ύπερτατην ἡθικήν ίκανοποίησιν ἐκ μέρους τῆς Φιλτάτης μου «ΕΥΤΕΡΠΗΣ» μι απεύδω νά ἐκφράσω πρός · Υμᾶς τάς ἀπείρους μου εύχαριστίας.

"Ας μοῦ ἐπιτραπῇ, ἐπ' εύκαιρίᾳ νά προσθέσω ὅτι, ἡ ὑπό τῆς Κοινωνίας ἀναγνώρισις τῆς συμβολῆς ἀτόμων εις ἔργα καλά καὶ ἐκπολιτιστικά, ἀποτελεῖ ἐνίσχυσιν πάσης εύγενοῦς ἐφέσεως πρός ἐπιτέλεσιν τοιούτων ὡφελίμων ἔργων πού προάγουν τάς Κοινωνίας καὶ ἀκόμη ἀποτελεῖ ἀσπίδα κατ' ἀντιθέτων μικροπρεπῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀδικαιολογήτων ἐπιθέσεων κατά τῶν ἀτόμων τούτων.

Μετά πάσης τιμῆς
Γ.Δ. Παναγόπουλος

(σχετικό κείμενο βλ. στό φύλλο τῆς 3ης Μαΐου 1970 τῆς ἐφημερίδας ΦΩΝΗ Αἰγίου).

ΚΕΦ. Ε'
ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΩΝΟΒΙΑΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ
«Η ΜΠΑΝΤΙΝΑ»

— Τήν υπαρξη και τή δράση τῆς αιωνόβιας Φ. μας πού είναι μία άπό τίς πρώτες πού ίδρυθηκαν στή χώρα μας (βλ. ένθ. ἀν. ιστορία τῆς ἔκδ. 2η πρόλογος) συνεχίζει σήμερα ή «ΜΠΑΝΤΙΝΑ» πού είναι ή έλπιδα τῆς διαιώνησής της και ή συνέχιση τῆς ιστορίας της. Η Μπαντίνα άποτελείται από Αιγιατόπουλα άγόρια και κορίτσια μαθητές και μαθήτριες τῶν Σχολείων Αιγίου και παιδιά γενικά τοῦ λαοῦ και τῆς έργασίας.

— Η Μπαντίνα πρωτοεμφανίστηκε στήν Έθνική έορτή τῆς 28ης Οκτωβρίου 1982 μέ μαέστρο τόν έκλεκτό άρχιμουσικό συμπολίτη Νικ. Περδικάρη πού μαζί μέ τό Δ.Σ.Φ. πρωτοστάτησαν στήν ίδρυση και διοργάνωσή της άπό τό 1981 μέ πρόεδρο τοῦ Δ.Σ.Φ. τόν Τάκη Καπελλάκο και συμβούλους προερχομένους και άπό γονεῖς τῶν μαθητῶν και έναλασσόμενους τούς: Ιω. Θεοτοκάτο, Μαρίνα Παν. Παπαδοπούλου - Καφούσια, Παν. Κουτρούλια, Παν. Αύλωνίτη, Ιωαν. Κωσταρίδην, Στάθη Σταθακόπουλο, Ανδρ. Κανελλόπουλο, Γεώργ. Γιαννακόπουλο, Αθαν. Βαλαβάνη, Ιωάν. Δημόπουλο κ.α. Και σήμερα μέ έκτελούντα άφιλοκερδώς χρέη μαέστρου τόν έκλεκτό συμπολίτη, Τρεπεζικό ύπαλληλο, μαθητή τῆς Φ. Λεων. Χαραλαμπόπουλο με άρκετή μουσική κατάρτηση και γνώση σε χάλκινα δργανακαι βοηθούς τούς Γιάννη Σπυρόπουλο και Κώστα Ιωάννου παληούς μαθητές τῆς Φ. και τή Χρυσούλα Ρουμελιώτη δ/ντρια ώδείου πού όλοι τους χωρίς άμοιβή έργαζονται γιά τήν Μπαντίνα και μέ Δ.Σ. τῆς Φ. τους συμπολίτες ρέκτες πού άγαπησαν τήν Φ. και τή Μαντίνα τῆς

καί έργάζονται γι' αύτήν έντατικά τούς Νικ. Τσάνη Πρόεδρο, Μαρίνα Χ. Καφούσια - Παπαδοπούλου, Ἀντ/δρο Παναγ. Κουτρούλια Γραμματέα, Γεώργ. Σπανόπουλο Ταμια, Ἀθαν. Βαλαβάνη "Εφορο, Ἰωάννη Χρ. Δημόπουλο βοηθό έφόρου καί Στάθην Ἡ. Σταθακόπουλον Σύμβουλο.

– Τή Μπαντίνα ἀπό τή σύστασή της ἀπαρτίζουν τά πιό κάτω παιδιά τῆς πόλης μας, 45 τόν ἀριθμό μέχρι σήμερα αύξομειούμενα καί είναι τά πιό κάτω. Τά ἀναφέρουμε μέ αλφαριθμητική σειρά: Ἀθανασίου Κων/νος, Ἀργυριάδης Χρ. Νεκτάριος, Ἀριστάρχου Ἀντώνης, Ἀσημακοπούλου Θεοδώρα, Ἀσημακοπούλου Κωνστ/να, Βλαβάνης Ἀθαν. Εύαγγελος, Βαλαβάνης Ἀθαν. Μάριος, Βερίκιος Νικολ. Γεράσιμος, Γαβριηλίδης Γρηγόριος, Γαβριηλίδη Παντούλα, Γεωργόπουλος Γεωργ. Νικόλαος, Γιαννακοπούλου Γεωργ. Εύφροσύνη, Δημόπουλος Ἰω. Χρήστος, Ζαντές Εύαγ. Νικόλαος, Θεοφανόπουλος Ἀλέξανδρος, Καβούνη Π. Βασιλική, Καβούνη Π. Ἀντωνία, Καραϊσκος Ἰωαν. Στέλιος, Καράμπαλη Σωτ. "Εφη, Κατσανάκη Εύγενια, Κονδύλη Βιργινία, Κουρτάκης Φώτιος, Κούρτης Ἀν. Ἰωάννης, Κυριαζόπουλος Ἀλεξ. Νικόλαος, Κυριαζόπουλος Ἀνδρ. Νικόλαος, Κυριαζόπουλος Ἀνδρ. Εύγενια, Λυριντζής Δημ. Μιχαήλ, Λιμναίου Ἐλπίδα, Μπίτα Νικολ. Θεοδώρα, Μπίτας Νικ. Βασίλειος, Μπαλικούρας Νικόλαος, Παπαλέξης Χρήστος, Παραρά Ἐλένη, Παπαχρηστόπουλος Μιχ. Γεράσιμος, Παχρηστόπουλος Μιχ. Παναγιώτης, Πορτοκάλης Κώνστ. Λάζαρος Ρηγοπούλου Διονυσία, Σπανόπουλος Γεώργ. Δημήτριος, Σωτηρόπουλος Ἀνδρέας, Σωτηροπούλου Διονυσία, Σκυλλάκος Κων/νος Ταξιαρχοπούλου Εύδοκια, Τουτάρας Σέργιος, Τσομής Γεώργιος, Φάκος Ἡλ. Ἀνδρέας, Φιλιππάτου Χρυσούλα, Φουρκή Ἐλένη, Φουρκή Κων/να, Χαντζή Βασιλική, Χονδρογιάννη Ἐλένη. Στό λίγο παρελθόν καί στό παρόν πολλά ἀπό τά παιδιά αὐτά τῆς Φ. μας είναι σήμερα ἐπαγγελματίες μουσικοί

καὶ ὑπηρετοῦν κυρίως σέ στρατιωτικές φιλαρμονικές.

– Η σημερινή «ΜΠΑΝΤΙΝΑ» θυμίζει τά παιδικά μας χρόνια στή Φ. ὅταν ὁ μακαρίτης Ἀρχ/κός Ἀργυριάδης ἔδρυσε τότε (1925) ἀπό μᾶς τούς μικρούς μαθητές μία μικρή Φ. πού τήν ὄνόμασε «Νέα Σχολή». Συνέθεσε καὶ ἀφιέρωσε πρός τιμήν τῆς ἔνα ὡραίο εὕθυμο ἀρμονικό μικρό μαρσάκι πού τό ὄνόμασε κι' αὐτό «Νέα Σχολή». Ἡ παρτίτούρα του πρέπει νά είναι καὶ σήμερα στό ἀρχείο τῆς Φ. γιατί παιζότανε ἀργότερα ἀπ' ὅλη τή μπάντα ἀρκετά χρόνια.

Μέ τήν εύκαιρια σημειώνουμε ὅτι ἡ προσπάθεια αὐτή γιά ἔδρυση «Νέας Σχολῆς» χρονολογεῖται ἀπό τό 1912 πάλι ἀπό τό Δ. Ἀργυριάδη (βλ. Ἰστορία τῆς σελ. 31) μέ πρόεδρο τή ψυχή τότε τῆς Φ. τό Παμ. Χαραλάμπη πρός τιμήν τοῦ ὅποιου σύνθεσε καὶ ἀφιέρωσε πάλιν ὁ Ἀργυριάδης ἔνα ἄλλο Μάρς πού τοῦδωσε τό ὄνομα «Πρόεδρος». Να τί μᾶς περισώζει ἡ «Ἐρευνα (φ. 21.1.1912) ἀξίζει νά τό παραθέσουμε: «ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ. Φίλτατοι. Προτιθέμενοι νά καταρτίσωμε νέαν τάξιν μαθητευομένων διά τόν Μουσικόν "Ομιλον τῆς Ἐταιρείας, προσκαλοῦμεν τούς γονεῖς καὶ κηδεμόνες τούς ἐπιθυμούντες νά κατατάξωσι τοιούτοις, ἵνα συνενοηθῶσι μεθ' ὑμῶν περί τῶν ὅρων τῆς προσλήψεώς των πεπεισμένοι ὅτι ἡ μουσική κατάρτησις των ἔσεται ἐπιστημονική καὶ ὑπέρ αὐτῶν μέριμνα ἡμῶν πατρική. Ὁ ἔφορος τῆς Σχολῆς Ἐπαμ. Χαραλάμπης».

– Καὶ μιά ἀκόμα πιό πίσω ἀναδρομή στά περασμένα χρόνια τής πόλης μας σχετικά μέ τή μουσική στά σχολεῖα καὶ γενικά μέ τά νειάτα πού ἀσχολοῦνταν γενικά μέ τήν μουσική μᾶς φέρνει ἡ ἴδια ἐφ. «Ἐρευνα (18.2.1912) καὶ μᾶς πληροφορεῖ: «ΜΟΥΣΙΚΗ καὶ ΣΧΟΛΕΙΟ» Μετ' εὔχαριστήσεως ἔδομεν τήν σύστασιν τῆς μουσικῆς τάξεως ἐκ μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου μας. Ὡς ἐν προλαβόντι ἡμῶν φύλλω ἐγράψαμεν ἐπρόκειτο τή ὑποδείξει τοῦ Γυμνασιάρχου Ἐμ. Βολωνάκη (τοῦ μεγάλου στά γράμματα καὶ μετέπειτα καθηγητή τῆς Ἰστορίας

στό Παν/μιο Ἀθηνῶν) νά συστηθῇ ύπό πήν Δ/ναιν τοῦ Ἀρχ/κοῦ μας τῆς Φιλ/κῆς κ. Δ. Ἀργυριάδου. Πράγματι συνεστήθη ἡ μουσική αὕτη τάξις και ἥρχισε μαθήματα (έγχόρδων) ἐνεγράφησαν περί τούς 50 μαθητάς... Εις τήν Εύρώπην εἰς ἄπαντα τά ἑκπαιδευτήρια και εἰς Ἀθήνας ἀκόμα διδάσκεται ἡ μουσική τακτικώτατα. Δέν δυνάμεθα ἡ νά συγχαρῶμεν τὸν κ. Γυμνασιάρχην...» Καὶ μετά ἔνα μήνα ἡ ἴδια ἐφ. (17.3.1912) γράφει γιά τήν ἀντίδραση και διάσταση μεταξύ τῶν καθηγητῶν τοῦ γυμνασίου ως πρός τό ζήτημα «ὅτι ἡ μουσική θά βλάψει! την πρόοδον τῶν μαθητῶν εἰς τά μαθήματά τους...» Παραδόξως πλήρης αντίθεσης ἑκπαιδευτικῶν πρός τήν Πλατωνική Φιλοσοφία, κατά τήν ὁποία ἡ μουσική είναι ἔνα ἀπό τα τρία στοιχεία τοῦ τρίπτυχου: «γυμναστική, μουσική και παιδεία» τῆς ιδανικῆς μόρφωσης πού συνθέτουν τόν τέλειο ἄνθρωπο (Πλάτωνος Πολιτεία στ. 376, 522 κ.α.)

Γιά τήν ιστορία και σάν μνημόσυνο γιά δόσους ἀπό τή «Νέα Σχολή» ἔφυγαν γρήγορα ἀπό τή ζωή ἃς μᾶς ἐπιτραπεί νά παραθέσουμε τά ὄνόματα ὅλων τῶν «ζώντων και τεθνεώτων» συμμαθητῶν μας και αὐτοί είμαστε τότε οι: Λευτέρης Λαΐνας, Ἀποστόλης και Γιάννης Καπετάνης, Παναγ. Ριζομυλιώτης, Κώστας Ἀνδρεάδης, Ἀφοί Διόγου, Σωτ. Μπαλέζος, Παν. Σιόγκας, Γεώργ. Σακκελαρόπουλος, Δημοσθ. Τραυλός, Ἀκης Βασιλειάδης, Μιχ. Λουτσόπουλος, Ἰωαν. Κραβαρίτης, Παν. Πολυχρονόπουλος, Νικ. Τσίλας, Ἡλ. Καζάστης, Χρ. Χριστοδουλόπουλος, Χριστόδουλος Φίλιας, Βασ. Πλέσσας, Στεφ. Γαβάθογλου, Τάκης Εύσταθίου, Βαγγ. Κυριαζόπουλος, Βαγγ. Νικολόπουλος, Χρ. Ἀνδρεάδης, Στ. Γρηγορίου, Παν. Τζουράς, Κώστας Ἰωάννου, Κων. Σακελλαρίου, Ἀνδρ. Πολίτης, Ἀφοί Λυμπέρη, ὁ γράφων κ.ἄ. (βλ. και τήν ιστορία τῆς Φ. σελ. 45 και ἐπ.). Ἀργότερα μαθήτευσαν στή Σχολή αὐτή ὁ Γιάννης Σπυρόπουλος (σήμερα βοηθός μαέστρου), οι Ἀδελφοί Μάλιου: Γεώργιος, Νικόλαος, Παναγιώτης και Μιχάλης παιδιά τοῦ γνωστοῦ μας παληοῦ μουσικοῦ τῆς Φ. Ἀν-

δρέα Μάλιου πού μερικοί άπ' αύτούς ύπηρέτησαν και σέ στρατιωτικές Φιλαρμονικές και συνταξιοδοτήθηκαν και πολλοί άλλοι.

· Η Νέα αύτη Σχολή (1925) ύπηρχε δίπλα στή «ΜΠΑΝΤΑ» από τους μεγάλους - παλιούς μουσικούς, συγχωνευμένη μέ αύτήν. Σέ περιορισμένες ὅμως ἐμφανίσεις και ἐκδηλώσεις ἐμφανίζονταν σάν ἀνεξάρτητη. Μία τέτοια περίπτωση ἦταν και τό 1926 (στή δικτατορία τοῦ Πάγκαλου) πού ἔλαβε μέρος σάν Φιλαρμονική τῶν προσκόπων τοῦ Αἰγίου ντυμένοι ὄλοι μας μέ προσκοπικές στολές στή Πανελλήνια συγγκέντρωση και ἐπίδειξη προσκόπων στό Παναθηναϊκό Στάδιο μέ μαέστρο τόν παληό μαθητή τῆς Φ. Παναγ. Ζωϊτσούδη. Αὐτό ἔγινε ὕστερα ἀπό θερμή παράκληση τοῦ διοργανωτή και ἀρχηγοῦ τῶν προσκόπων στή πόλη μας Παύλου Ιω. Βασιλειάδη και τοῦ ἐμψυχωτή και ἔφορου αὐτῶν, καθηγητή μας τῆς γαλλικῆς στά γυμνάσια GEORGE RISSAR. Θυμάμαι σά νά είναι τώρα: βγαίνοντας ἀπό τό Σταθμό Σ.Π.Α.Π. παρελάσαμε στούς δρόμους τῆς Αθήνας παιζόντας σχεδόν συνεχῶς ἡ μπαντίνα μέχρι νά φτάσουμε στό καταυλισμό μας πού ἦταν στό Μαράσλειο διδασκαλείο στό Κολωνάκι δίπλα στό νοσοκομεῖο «Εύαγγελισμός». Προηγούνταν πρόσκοπος πού κράταγε μία ταμπέλα πού ἔγραφε μέ κεφαλαία γράμματα «ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ ΑΙΓΙΟΥ». Στό δρόμο Αγ. Κωνσταντίνου ἀπέναντι ἀπό τήν ἐκκλησία μας ὑποδέχτηκαν ἐντονα χειροκροτήματα και ζητωκραυγές παρατεταμένες «ΖΗΤΩ ΤΟ ΑΓΙΟ» που προερχόνταν ἀπό τό συμπολίτη μας ἀείμνηστο συμβολαιογράφο πρώτα στό Αἴγιο και τότε δικηγόρο στήν Αθήνα Θανάση Βελισσάριο και ἄλλους Αιγιώτες ἀπό τά μιαλκόνια τῶν γραφείων τους.

· Η χαρά και ἡ συγκίνησή μας ἦταν ἀπερίγραπτη. Σάν ἀνταπόδοση σταμάτησε ὁ Ζωϊτσούδης τή μπαντίνα γιά λίγο παιζόντας τό μάρς «Νέα Σχολή».

- · Η σημερινή ὅμως «ΜΠΑΝΤΙΝΑ» πρός μεγάλη τιμή της

μόνη της πλέον μέ την καλλιτεχνική και διοικητική ήγεσία της πού προαναφέραμε κρατάει όλο το βαρύ φορτίο τῆς αἰώνοβιας Φ. μας ἀντιγράφοντας και συνεχίζοντας στό σημείο αύτό τήν παληά αἴγλη, ἔνδοξη δράση και ιστορία της, πού ἤταν και Πανελλήνιο φυτώριο μουσικῶν και ἀρχιμουσικῶν (βλ. ιστορία τῆς βης εκδ. πρόλογος σ. 9 και Δ' ἐποχή σ. 47 και ἐπ.). Γι' αύτό και μόνον ἀξίζουν πρόσθετα στά παιδιά αύτά πού τήν ἀπαρτίζουν ὅλόθερμα συγχαρητήρια και κάθε προσοχή και ὑποστήριξη στή «Μουσική αύτή Σχολή» και γενικά στήν «ΕΥΤΕΡΠΗ» ἀπό τήν ὁποία και σήμερα ἔξακολουθοῦν νά βγαίνουν ὅπως πρώτα και ἐπαγγελματίες μουσικοί.

ΚΕΦ. ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ

– Πρίν κλείσουμε τή συγγραφή μας αύτη παράλειψη θά
ήταν αν δέν χαράξουμε δύο λέξεις και γιά τό πρόβλημα
«Δημοτικοποίηση» τοῦ Σωματείου αύτοῦ καί κατά συνέπεια
καί τῆς πειρουσίας του, τοῦ χτιρίου του αύτοῦ που ίστορήσα-
με. - 'Αλήθεια είναι ότι καί στίς δικές μας δημαρχιακές
ήμερες (1975-1978) σκεφθήκαμε νά κάνουμε δημοτική τή
Φιλαρμονική μας. 'Αλλά άμεσως εϊδαμε ύστερα άπό μελέτη
ὅτι τό θέμα αύτό έρχόταν σέ αντίφαση στόν οικονομικό τομέα
μέ ζημιά τῆς Φ. Τά έσσοδα τῆς Φ. τότε άπό πάσης φύσεως
δημόσια θεάματα έκτός τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς (βλ. ένθ. άν.
ιστορία της σ. 58) μέσα στά όποια συμπεριλαμβάνονταν καί οι
ποδοσφαιρικοί άγῶνες, ήσαν ικανοποιητικά. Σήμερα όμως
μετά άπό τήν κατάργηση τῆς φορολογίας αύτῆς εϊδικά «εἰς
τούς τά πλείστα φέροντες οικονομικά στό θέμα αύτό «ποδο-
σφαιρικούς άγῶνες καί τό ότι αντίθετα οι κινηματογράφοι
άπειλούνται μέ κλείσιμο άπό τήν τηλεόραση καί τά βίντεο τά
πράγματα έχουν τελείως άλλάξει. Ευχήν λοιπόν έκφράζουμε
ὅπως οι Διοικήσεις τοῦ Δήμου καί τῆς Φ. έρθουν σέ συνενόη-
ση ώστε να βρεθεῖ κάποια μέση λύση συμφέρουσα καί τούς
δύο 'Οργανισμούς τῆς πόλης μας μέ γνώμονα καί αντικειμε-
νικό σκοπό πάντοτε τό ότι είναι καλλίτερο γιά τό αιώνοβιο
αύτό σωματείο καί τή πόλη μας πού τόσα χρόνια μέχρι σήμε-
ρα ακόμα δχι μόνον άπλως τήν λάμπρυνε καί έκπροσώπησε
στό μουσικό καί καλλιτεχνικό γενικά τομέα άλλα πιό εύρυτε-
ρα μετά τήν άπόχτηση τοῦ Τεμένους του αύτοῦ, καί σέ κάθε

πεδίο πνευματικής, πολιτιστικής και έπαγγελματικής μουσικής κατάρτησης, έξέλιξης και πρόδου των νέων όχι μόνον τῆς πόλης μας ἀλλά και τῆς ἐπαρχίας μας ἀκόμα.

– Και μιά πού γίνεται λόγος γιά τα οἰκονομικά τοῦ αἰώνοβιου αὐτοῦ Σωματείου και τα γεγονότα διτά έσοδα, ὅπως γράφουμε στό πρόλογο τοῦ τευχιδίου αὐτοῦ, διατίθενται ἀπό τό συγγραφέα γιά τή Φ. και τή Στέγη τῆς πού: « Ἡταν ἔνα σοβαρό ἀπόκτημα και τήν ἐγλύτωσε ἀπό πολλούς μπελάδες και πολλά ἔξοδα (Κ.Ν. Ριζόπουλος "Ερευνα 3.2.1974) μᾶς δίνει τήν εύκαιρία νά συμπεριλάβουμε και λίγες λέξεις γιά τήν ἀνέκαθεν δυσχερή οἰκονομική κατάστασή τῆς. Ἡταν τόσο πενιχρά τά οἰκονομικά τῆς ὥστε τά ἐκάστοτε Δ.Σ. να μηχανεύονται διάφορους τρόπους ἐνίσχυσης τοῦ ταμείου τῆς. "Ενας τρόπος ἡταν τό νά γίνει στό παρελθόν και ἐπιχειρηματίας! Πάλι ἡ ἐφ. (φ. 145/16.7.1916) μᾶς παραδίνει τό ποιό κάτω γιά τό πρόβλημα αὐτό: «ΕΝΑ ΩΡΑΙΟ ΚΕΝΤΡΟΝ είς τό ὅποιον θά περνούσαμε λίγες ὥρες ἀναψυχῆς είναι τό νέον Ζυθεστιατόριον τῆς Φιλαρμονικῆς είς τήν περίβολον τοῦ ἄλλοτε φωτογραφείου Κατσιρόπουλου (που προαναφέραμε). Είναι ἔνα κέντρο πού μᾶς ὑπόσχεται πολλάς διασκεδάσεις μέ τήν δραστηριότητα μάλιστα και τήν καλαισθητικήν ἀντίληψιν τοῦ νέου διευθυντοῦ κ. Καίσαρος Βαλαωρίτη (παληός μαθητής τῆς Φ.) ἀρκεῖ νά τό ύποστηρίζωμεν» Μάρκος Νουβάρας (βλ. και τήν παρατιθέμενη στό ειδικό μέρος σχετική φωτογραφία).

· Άλλα και μέ τή μή δημοτικοποίηση τῆς Φ. μας, ἀς μᾶς ἐπιτραπεῖ σέ τελευταία ἀνάλυση κατά τή γνώμη μας νά ἐκθέσουμε διτι: λύεται τό πρόβλημα μέ μιά ἐπήσια γεννναία ἐπιχορήγηση ἀπό τή κοινωνία τοῦ Αιγίου δηλ. τό Δῆμο Αιγίου δίπλα στίς ἄλλες ιδιωτικές προσφορές κ.λ.π. φιλόμουσων αιγιέων και Αιγιαλέων συμπατριωτῶν μας ἃν λάβουμε ὑπ' ὅψη μας διτι: ἄλλο είναι Μουσική - πού ὅπως ἀναφέρουμε κατά τή

Πλατωνική φιλοσοφία μορφώνει, προάγει καί τελειοποιεῖ τόν ἄνθρωπο καί ἄλλο ποδόσφαιρο πού ἀπλῶς τόν ψυχαγωγεῖ. Πρόσθετα δέ δέν διστάζουμε νά ἰσχυριστοῦμε ότι οἱ Φιλαρμονικές ἀποτελοῦν τήν παρουσία, τήν παράσταση τήν Κοινωνική ἐμφάνιση, τή μόστρα θά λέγαμε τῆς κάθε πόλης καί κωμόπολης (βλ. στή περιοχή μας τίς Φ. Ἀκράτας, Αἰγείρας κ.α.), σέ κάθε ἐκδήλωση καί στή χαρά καί στή λύπῃ. Τί εἰκόνα θά παρουσίαζε π.χ. μιά ἐπίσημη γιορτή χωρίς τή Φ. ἔστω καί μέ τή συμμετοχή ὅλων τῶν ἄλλων; (βλ. καὶ ἐνθ. ἄν. ἔκδ. Β' ἐπίλογος). Ἀντίστροφα νομίζουμε ότι ἡ δημοτικοποίησή της θά ἐπιβαρύνει πολύ το δημοτικό προϋπολογισμό μέ ἔξοδα πλέον μισθοδοσίας, συνταξιοδότησης κ.λ.π. Ἐνώ ὅπως εἶναι γνωστό, σήμερα τά παιδιά τῆς Μπαντίνας, ὁ Μαέστρος, οι βοηθοί του καί γενικά ὅλοι ἐργάζονται ἀφιλοκερδῶς.

Ἐμπρός λοιπόν ὅλοι μας μικροί καί μεγάλοι καί ιδιαίτερα σείς οι νέοι ἃς ἀγαπήσουμε καί βοηθήσουμε καθένας μέ τό τρόπο του νά διατηρηθεί τό αἰωνόβιο αὐτό σωματείο «τό ἀγλαῖσμα τοῦ τόπου μας» ὅπως προαναφέραμε πού τιμάει τή πόλη μας καί τή περιοχή μας ἀλλά παράλληλα μορφώνει τούς νέους καί ταυτόχρονα δημιουργεί καί δίνει σ' αὐτούς ἔνα τρόπο καί πόρο ζωῆς καί σταδιοδρομίας ἐπαγγελματικῆς.

Γ.Δ.Π.

